

ZEMĚDĚLSKÁ PÔDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

3 listopad 2009
72. ročník

Pôdohospodárske poradenstvo

Analýza vzdelávacích potrieb

Škola nám – my praxi

Podbořany ve světě rekordů

**Dobré jídlo, dobré pití
prodlužují živobytí**

Liga zemědělských škol

Životní prostředí dělá školu

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

SVETOVÝ DEŇ POTRAVIN 2009 str. 27

DVĚ VÝROČÍ JEDNÉ ŠKOLY str. 18

PODBOŘANY VE SVĚTĚ REKORDŮ str. 20

PÔDOHOSPODÁRSKE PORADENSTVO

príležitosť aj pre stredné odborné školstvo

Za posledné roky sa v podmienkach Slovenskej republiky po schválení Koncepcie pôdohospodárskych poradenských služieb (PPS) vedením Ministerstva pôdohospodárstva SR v roku 2007 začína pristupovať systémovo. V značnej miere k tomu prispelo nariadenie Rady (ES) č. 73/2009 viažuce sa na ustanovenie spoločných pravidiel režimov priamej podpory poľnohospodárov v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ako i nadväzných ostatných právnych noriem EÚ a SR.

Za jeden zo systémových krokov možno pokladať tvorbu projektu „Vytvorenie poradenského systému pre uplatnenie noriem EÚ v rámci Osi 2 Program rozvoja vidieka SR 2007–2013“. Predmetom je upraviť systém a štruktúru riadenia poradenstva na Ministerstve pôdohospodárstva SR s formulovaním kompetencií medzi riadiacim subjektom a vedecko-výskumnou základňou zeleného rezortu, ale i ďalšími inštitúciami v nadväznosti na PRV SR. Druhým kľúčovým predmetom je spracovanie návrhu príručky pre terénnych poradcov vrátane jednoduchšej softvérovej aplikácie pre výpočet možných sankcií priamo na farme vo vzťahu na Krízové plnenie.

Agroinštitút Nitra štátny podnik vytvoril vzdelávacie programy pre pôdohospodárskych poradcov, ktoré akreditovalo Ministerstvom školstva SR. Za posledné roky sa už realizovali vzdelávacie aktivity podľa schválených študijných programov. V súčasnom období je vydaných 53 certifikátov pre fyzické osoby a 38 certifikátov pre právnické osoby pre poľnohospodárstvo. Pre lesné hospodárstvo bolo vydaných 19 certifikátov pre fyzické osoby a 17 pre právnické osoby.

Treba oceniť rozhodnutie Ministerstva pôdohospodárstva SR, že v Koncepcii PPS explicitne sa uvádza Agroinštitút Nitra, štátny podnik ako vzdelávacia inštitúcia, ktorá má ďalej právo vydávať certifikáty a viesť Centrálny register pôdohospodárskych poradcov SR. Toto rozhodnutie je záväzné aj pre Pôdohospodársku platobnú agentúru, ktorej farmári predkladajú žiadosti aj na PRV SR Opatrenie 1.7 Využívanie poradenských služieb.

Súčasný podnikateľský prostredie je značne poznačené hospodárskou a ekonomickou krízou nevynímajúc ani školstvo.

Trh stredného odborného vzdelávania prekonáva náročné podmienky nedostatku inštitucionálnych finančných zdrojov. V snahe prežiť otvárajú sa nové lukratívne študijné programy a „klasika“ najmä v zelenom sektore sa významne redukuje, najmä z dôvodu nižšieho záujmu mladých ľudí.

Pôdohospodárske poradenské služby sú príležitosťou pre realizáciu vzdelávacích aktivít a racionálneho využitia kvalifikovaných ľudských zdrojov, ktoré pôsobia na stredných odborných školách. V pragmatickom živote vzdelávacích inštitúcií je to práca navyiac a predpokladá ďalšie vzdelávanie potenciálnych záujemcov o poradenské služby. Prežitie, či prekonanie nerovnovážnych stavov v procese vzdelávania na školách predpokladá vyvinúť zvýšenú aktivitu a nečakať, kto ponúkne, alebo zoberie do vleku stagnujúcu inštitúciu.

Stredné odborné školy orientované na zelený sektor v značnej miere majú kvalifikovaných učiteľov, ktorí by mohli plnohodnotne sa podieľať aj na poradenských službách pre farmárov. Je to príležitosť pre diverzifikáciu vzdelávacích aktivít škôl, ale aj prehĺbenie osobných a pracovných kontaktov s poľnohospodárskou prvovýrobou. Do procesu poradenských služieb sa školy môžu zapojiť ako právnické osoby, ktoré by mohli vytvoriť primerané podmienky pre tím poradcov iste aj so systémom motivácie za vykonanú prácu.

Stať sa pôdohospodárskym poradcom predpokladá vysokoškolské alebo stredoškolské vzdelanie s päť alebo desať ročnou odbornou praxou v odbore, absolvovať Vstupné vzdelávanie pôdohospodárskych poradcov SR a nadväzne absolvovať vzdelávanie aj z niektorých modulov Krízového plnenia. Podrobnejšie informácie sú uvedené na internetovej stránke www.agroinstitut.sk – PORADENSTVO.

Agroinštitút Nitra, štátny podnik ponúka príležitosť pre stredné odborné školy rozšíriť vlastné vzdelávacie aktivity aj o užšiu spoluprácu v agrárnom priestore v oblasti poradenských služieb a tak prispieť aj k zvýšeniu imidžu školy, prehĺbeniu prepojenia učiteľov s odbornou verejnosťou.

prof. Ing. Dušan Šimo, CSc.
CPP – Agroinštitút Nitra, štátny podnik

NOVÉ „GAEC“ BUDOU PLATIT OD r. 2010

Povinnost dodržovat minimální požadavky podmínek Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (známé pod anglickou zkratkou GAEC – Good agricultural and environmental conditions) jsou nedílnou podmínkou poskytování přímých podpor od roku 2004, kdy ČR vstoupila do EU.

V současnosti jsou GAEC, jako jedna z oblastí kontrol podmíněnosti, uplatňovány vůči žadatelům o podporu v rámci přímých plateb, opatření osy II Programu rozvoje venkova a některých opatření Společných organizací trhu s vínem.

Současné znění GAEC sestává z pěti bodů:

1. Nedochozí k rušení krajinných prvků, kterými jsou meze, terasy, skupiny dřevin, stromořadí a travnaté údolnice.
2. Kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója nebo slunečnice nejsou pěstovány na půdních blocích, popřípadě jejich dílech s průměrnou sklonitostí převyšující 12 stupňů.
3. Zapravování kejdy nebo močůvky do půdy nejdéle do 24 hodin po jejich aplikaci, s výjimkou řádkového přihnojování porostů hadicovými aplikátory, na půdních blocích, popřípadě jejich dílech s evidovaným druhem zemědělské kultury orná půda a s průměrnou sklonitostí převyšující 3 stupně, pokud tuto aplikaci nevylučuje zvláštní právní předpis.
4. Nedošlo ke změně zemědělské kultury travní porost na zemědělskou kulturu orná půda.
5. Nedošlo k pálení bylinných zbytků na půdních blocích, popřípadě jejich dílech.

V souvislosti s implementací nové evropské legislativy – nařízení Rady (ES) č. 73/2009 – se mění přístup ke stanovení GAEC v daném členském státě EU a v důsledku i jejich rozsah. Na rozdíl od původního předpisu se nově stanovují povinné a nepovinné standardy GAEC v rámci pěti tematických oblastí (eroze půdy, organické složky půdy, struktura půdy, minimální úroveň péče, ochrana vody a hospodaření s ní) a definují se podmínky, za kterých mají být jak nepovinné, tak povinné standardy uplatňovány. Česká republika je právě ve fázi příprav nových standardů GAEC, které by měly nabýt platnosti od 1. 1. 2010. Návrh znění tak, jak byl schválen Ministerstvem zemědělství.

Nové GAEC by měly být z původních pěti požadavků rozšířeny na jedenáct. Jejich plněním by mělo napomoci k údržbě a zlepšování stavu v následujících oblastech:

Eroze půdy

Body 1 a 2 podmínek GAEC reflektují standardy tematického okruhu „eroze půdy“. Primárně řeší problematiku ochrany půdy ve vztahu k jejímu minimálnímu pokryvu v období mezi sklizní hlavní plodiny a založením porostu následné plodiny, a dále stanovují minimální požadavky na způsob pěstování hlavních plodin na erozí ohrožených půdách. Oba body tak doplňkově ošetřují uzavřený pěstební cyklus zemědělského hospodářského roku.

Cílem těchto bodů je na předem definovaných plochách zabezpečit minimální způsoby hospodaření, které omezí smyv půdy, zpomalí odtok vody z krajiny a podpoří retenci vody. Pro vymezení ploch, na kterých se tato opatření mají uplatňovat, nebude využito pouze kritérium sklonitosti, ale rovněž kritéria délky svahu, erodovatelnosti půdy, faktoru přívalových dešťů, faktoru protierozních opatření a ochranného vlivu vegetace. Veřejně dostupná informace o těchto plochách pro žadatele o podpory bude zanesena do evidence půdy v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

Zmíněná opatření jsou zvláště důležitá také pro snižování rizika povodní a škod jimi způsobených. Od těchto opatření se očekává, že napomohou řešit problémy jakými jsou např. omezení vnosu živin do povrchových zdrojů vod, omezení eutrofizace vodních nádrží, snížení zátěže vod toxickými a cizorodými látkami v důsledku aplikace chemických preparátů, zabahnění vodních nádrží v důsledku erozního smyvu, omezení škod na výnosech zemědělských plodin, snižování úrodnosti půd, omezení škod na majetku třetích osob způsobených smyvem půd, omezení nákladů na čištění komunikací, atd.

Organické složky půdy

Body 3 a 4 zohledňují standardy tematického okruhu „organické složky půdy“ prostřednictvím opatření, která jednak zakazují pálení bylinných zbytků a dále požadují aplikaci hnojiv obsahující hnojivé látky ve formě organických sloučenin. Tato opatření mají za úkol omezit na čas-

ti obhospodařovaných ploch aplikaci syntetických hnojiv obsahujících hnojivé látky ve snadno přístupných formách, které rychle migrují půdním profilem a přispívají k znečištění vodních zdrojů. Organické složky půdy pozitivně ovlivňují i půdní strukturu a fyzikální vlastnosti půd, jako je například pórovitost půdy, které v důsledku ovlivňují i zasakovací schopnost půdy, tolik důležitou pro retenci vody v krajině a zmírnění dopadů přívalových vln povodní. Neméně důležitou roli hraje organická hmota v půdě i pro humifikační procesy a zvyšování úrodnosti.

Struktura půdy

Bod 5 upravuje podmínky agrotechnických zásahů ve vztahu k ochraně „struktury půdy“ při používání zemědělské mechanizace. Stanovuje okolnosti, za kterých by se mechanizace neměla používat, aby nedocházelo k nadbytečnému utužování půd, slévání povrchu půd, poklesu biologické aktivity půdy a jejímu „umrtvování“.

Minimální úroveň péče

Body 6, 7, 8 a 9 implementují standardy tematického okruhu „minimální úroveň péče“. Stanovují ochranu krajinných prvků, které přispívají ke zpomalení odtoku vody v krajině, protierozní ochraně půd, ekologické stabilitě krajiny a zachování biodiverzity, zachování útočišť zvířat a ptactva vázaných na zemědělskou krajinu a plní estetickou funkci. Dále zohledňují regulaci některých nepůvodních druhů rostlin, které se bez řádného ošetření šíří krajinou. V neposlední řadě chrání travní porosty před rozoráváním a jejich využíváním pro pěstování plodin na orné půdě. Řádně ošetřované travní porosty mají významně vyšší protierozní efekt než orná půda a přispívají ke zpomalení odtoku vody v krajině.

Ochrana vody a hospodaření s ní

Body 10 a 11 se zabývají „ochranou vody a hospodařením s ní“. Podmiňují poskytování dotací dodržováním zákonů podmínek pro nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami v souvislosti s jejich využíváním pro účely zavlažování zemědělských plodin a dále stanovují požadavky pro aplikaci hnojiv v blízkosti útvarů povrchových vod s cílem omezit případné znečištění vodních zdrojů.

Jak se s novými GAEC seznámí zemědělská veřejnost

Pro kvalitní a rychlé uvedení informací mezi zemědělskou veřejnost budou se změnami GAEC přednostně seznámeni metodici poradenství a akreditovaní poradci ministerstva

zemědělství, následně pak pracovníci Agentur pro zemědělství a venkov budou vzdělávání v rámci svého školicího systému.

Veškeré detailní informace budou zemědělské veřejnosti přístupné také v elektronické podobě prostřednictvím webových stránek MZe (www.mze.cz i Portálu farmáře), webových stránek ÚZEI (www.agroporadenstvi.cz) i cíleně poskytovaných informací KIS na jejich webových stránkách, v informačních zpravodajích a při konzultačních aktivitách.

Přehled návrhů nových GAEC, které navrhuje MZe (Pozor: Vzhledem k tomu, že v době redakční uzávěrky nebyl ukončen schvalovací proces, nejedná se o finální verzi znění):

1. Žadatel na půdním bloku, popřípadě jeho dílu s druhem zemědělské kultury orná půda, jehož průměrná sklonitost přesahuje 7°, zajistí po sklizni plodiny založení porostu následné plodiny, nebo uplatní alespoň jedno z níže uvedených opatření:
 - a) strniště sklizené plodiny je ponecháno na půdním bloku, popřípadě jeho dílu minimálně do 30. listopadu, jestliže to není v rozporu s bodem 2, nebo
 - b) půda zůstane zorána, popřípadě podmíněna za účelem zasakování vody minimálně do 30. listopadu, jestliže operace není v rozporu s bodem 2.
2. Žadatel na ploše půdního bloku, popřípadě jeho dílu, označené v evidenci půdy jako silně erozně ohrožená, zajistí, že se nebudou pěstovat širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, soja a slunečnice. Porosty obilnin a řepky olejné na takto označené ploše budou zakládány s využitím půdoochranných technologií, zejména setí do mulče, nebo bezorebné setí. V případě obilnin nemusí být dodržena podmínka půdoochranných technologií při zakládání porostů pouze v případě, že budou pěstovány s podsevem jetelevin.
3. Žadatel na minimálně 20 % jím užívané výměry půdních bloků, popřípadě jejich dílů s druhem zemědělské kultury orná půda, vztahené k celkové výměře tohoto druhu kultury užívané žadatelem k 31. květnu příslušného kalendářního roku v evidenci půdy, zajistí každoročně:
 - a) aplikování tuhých statkových hnojiv, s výjimkou separátu prasečí kejdy, nebo tuhých organických hnojiv v minimální dávce 25 tun na hektar. Minimální dávka se nevztahuje na ponechané produkty při pěstování rostlin¹⁾ (např. slámu) podle jiného právního předpisu²⁾, nebo
 - b) pokrytí tohoto procenta výměry, popřípadě jeho odpovídající části, v termínu minimálně od 31. 5. do 31. 7. příslušného kalendářního roku porostem jedné

- z následujících plodin, popřípadě jejich směsí: vojtěška setá, jetel nachový (inkarnát), jetel podzemní, jetel zvrácený (perský), jetel plazivý, jetel luční, štírovník růžkatý, vikev huňatá, vikev panonská, vikev setá, bob polní, lupina modrá. Porosty výše uvedených plodin lze zakládat i jako podsev do krycí plodiny, popřípadě jako směs s travami v případě, že zastoupení trav v porostu nepřesáhne 50 %.
4. Žadatel zajistí, že se nebudou na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu pálit bylinné zbytky.
 5. Žadatel zajistí, že se nebudou na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu provádět agrotechnické zásahy, pokud je půda zaplavená nebo přesycená vodou, s výjimkou vlastní sklizně plodiny.
 6. Žadatel zajistí, že krajinné prvky a druh zemědělské kultury rybník nebudou rušeny, popřípadě poškozovány. Za rušení, popřípadě poškození krajinného prvku se nepovažuje, dojde-li k zásahu vůči němu se souhlasem příslušného orgánu³⁾.
 7. Žadatel zajistí na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu regulaci rostlin netýkavky žláznaté tak, aby se na něm v průběhu příslušného kalendářního roku nevyskytovaly kvetoucí nebo odkvetlé rostliny tohoto druhu. Zároveň zajistí regulaci rostlin bolševníku velkolepého tak, aby výška těchto rostlin nepřesáhla 70 cm v průběhu příslušného kalendářního roku.
 8. Žadatel zajistí, že se nezmění na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu druh zemědělské kultury travní porost na druh zemědělské kultury orná půda.
 9. Žadatel zajistí, aby se po 31. říjnu kalendářního roku na půdním bloku, popřípadě jeho dílu s kulturou trav-

ní porost nenacházel porost vyšší než 30 cm, pokud jiný právní předpis⁴⁾ nestanoví jinak.

10. Žadatel, který využívá zavlažování a je zároveň vlastníkem nebo provozovatelem zavlažovací soustavy, předloží pro tento účel platné povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami v souladu s jiným právním předpisem⁵⁾.
11. Žadatel zajistí na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu sousedícím s útvarem povrchových vod zachová ochranný pás nehnojené půdy o šířce nejméně 3 m od břehové čáry, pokud jiný právní předpis⁶⁾ nestanoví jinak.

¹⁾ § 2 písm. h) zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění zákona č. 9/2009 Sb.

²⁾ § 7 vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhlášky č. 91/2007 Sb.

³⁾ Například § 75 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 218/2004 Sb.

⁴⁾ Například zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ § 8 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

⁶⁾ Nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, ve znění pozdějších předpisů.

Ing. Josef Dvořák, MZe ČR

STATKOVÁ HNOJIVA V ČESKÉ LEGISLATIVĚ A V DOTAČNÍCH PRAVIDLECH

Novela zákona č. 274/1998 Sb. o hnojivech z počátku letošního roku uvádí, že statkovým hnojivem je hnojivo, které vzniká jako vedlejší produkt při chovu hospodářských zvířat nebo produkt při pěstování kulturních rostlin, není-li dále upravováno. To znamená, že hnojivem je i například zaoraná sláma, řepný chrást, silážní štáva, meziplodina, a dále pak ponechané výkaly a moč hospodářských zvířat na zemědělské půdě.

Za úpravu hnojiv se nepovažují přirozené procesy jejich přeměn při skladování, mechanická separace kejdy a přidávání látek snižujících ztráty živin nebo zlepšujících účinnost živin. Tekutým statkovým hnojivem je hnojivo s obsahem sušiny nejvýše 13 %.

Skladování hnojiv

Zemědělský podnikatel, který skladuje hnojiva, popřípadě pomocné látky, je povinen hnojiva nebo pomocné látky uskladnit odděleně, mít je řádně označeny a zabránit jejich smísení s jinými látkami. Dále musí vést dokladovou evi-

denci o jejich příjmu, výdeji a skladovaném množství. To neplatí pro statková hnojiva.

Zemědělský podnikatel musí s tekutými hnojivy včetně statkových nakládat tak, aby zabránil jejich vniknutí zejména do podzemních a povrchových vod. Statková hnojiva

jsou z pohledu zákona o vodách vodám nebezpečné závadné látky. Zemědělský podnikatel má za povinnost kontrolovat případný únik těchto nebezpečných látek a v případě potřeby činit opatření k zabránění jejich úniku.

Kapacita skladovacích prostor pro tuhá statková hnojiva by měla odpovídat jejich skutečné produkci za období 6 měsíců. To neplatí, pokud zemědělský podnikatel ukládá tuhá statková hnojiva na zemědělské půdě před jejich použitím. Na zemědělské půdě mohou být tuhá statková hnojiva uložena nejdéle po dobu 24 měsíců. Ve zranitelných oblastech dusičnany ze zemědělských zdrojů stanovených podle nařízení vlády č. 103/2003 Sb. ve znění nařízení vlády č. 108/2008 Sb. je doba uložení pouze 12 měsíců. Na stejném místě zemědělského pozemku může zemědělský podnikatel hospodařící ve zranitelné oblasti uložit tuhé statkové hnojivo opakovaně nejdříve po 4 letech. Uložení hnojiva je možné pouze na místech uvedených ve schváleném havarijním plánu zpracovaného dle vyhlášky č. 450/2005 Sb., zejména pak musí být zajištěno neznečištění povrchových a podzemních vod. Složiště musí být vzdáleno minimálně 50 m od útvaru povrchových vod. Složiště nesmí být umístěno na zemědělské půdě, která byla meliorována odvodněním, nebo je půdou zamokřenou. Dále by měl zemědělský podnikatel zabránit odtoku hnojůvky a přítoku povrchové vody vyhloubením zachytných brázd o hloubce nejméně 0,4 m ve svahu pod a nad složištěm. Tuhé statkové hnojivo by mělo být urovnáno ve vrstvě o minimální výšce 1,5 m, při orientaci složiště delší stranou ke spádnicí.

Jímky a nádrže, popřípadě podrošťové prostory ve stájích by měly odpovídat kapacitně minimálně čtyřměsíční předpokládané produkci kejdy nebo jejího tekutého podílu a minimálně tříměsíční předpokládané produkci močůvky a hnojůvky, a to v závislosti na klimatických a povětrnostních podmínkách regionu. Při provozu jímek a nádrží se zamezí přítoku povrchových nebo srážkových vod do jímky nebo nádrže.

Kapacity skladovacích prostor na statková hnojiva mohou být menší v případě, že producent doloží: uvedení statkových hnojiv do oběhu, jejich využití k výrobě organických hnojiv nebo k produkci bioplynu, popřípadě jejich likvidaci jako odpadu. Ani po tomto snížení však nesmí být skladovací kapacity menší, než je potřebné k uskladnění dvouměsíční celkové produkce statkových hnojiv v podniku.

Použití hnojiv

Po rovnoměrné aplikaci tekutých statkových hnojiv nebo kapalných organických hnojiv na povrch orné půdy se hnojiva zapracovávají do půdy nejpozději do 24 hodin, s výjim-

kou řádkového přihnojování porostů hadicovými aplikátory. Po aplikaci tuhých statkových hnojiv nebo tuhých organických hnojiv na povrch orné půdy se zapracovávají hnojiva do půdy nejpozději do 48 hodin. Na hnojení vedlejšími či hlavními produkty vzniklými při pěstování rostlin, na ponechání výkalů a moči hospodářských zvířat na zemědělské půdě *se nevztahuje zákaz* použití na půdu zaplavenou, přesycenou vodou, pokrytou vrstvou sněhu vyšší než 5 cm nebo promrzlou tak, že povrch půdy do hloubky 5 cm přes den nerozmrzá.

Evidence použitých hnojiv

Zemědělský podnikatel řádně vede evidenci o hnojivech a pomocných látkách použitých na zemědělské půdě a lesních pozemcích. Tato povinnost se nevztahuje na evidenci vedlejších produktů při pěstování kulturních rostlin (s výjimkou slámy) zapravení slámy do půdy se musí do evidence zapsat. Záznam o použití hnojiva je v evidenci proveden do 1 měsíce od ukončení jeho použití. Evidence se vede o množství, druhu a době použití hnojiv podle jednotlivých pozemků, plodin a let a uchovává se nejméně 7 let.

Kontrola podmíněnosti

Počátkem roku 2009 byl zpuštěn v České republice systém kontrol podmíněnosti. Kontrolou podmíněnosti se rozumí provázání dodržování platných legislativních požadavků s výší vyplacených přímých plateb a vybraných zemědělských dotací v kontrolovaném podniku.

V podoblasti standardů správného zemědělského a environmentálního stavu (GAEC) se statkových hnojiv týká standard, který popisuje způsob zapravení kejdy a močůvky. Kontrolní organizace, v tomto případě SZIF, sleduje, zda v kontrolovaném podniku byla na půdních blocích nebo dílech s ornou půdou o průměrné sklonitosti nad 3° zapravena kejda nebo močůvka do 24 hodin po aplikaci, nebo zda byly k jejich aplikaci použity hadicové aplikátory. Důvodem k zavedení tohoto standardu je ochrana půd a povrchových vod před smyvem živin z kejdy a močůvky a ochrana před únikem škodlivých plynů do ovzduší. Porušení tohoto standardu se hodnotí jako dočasné. Samotné zapravování vyjmenovaných statkových hnojiv je ověřováno při terénním šetření.

V podoblasti zákonných požadavků (SMR)) se statkových hnojiv týkají požadavky na ochranu podzemních vod před znečištěním nebezpečnými látkami. Mezi nebezpečné závadné látky vodám se mimo jiné počítají i statková hnojiva (hnůj, kejda, močůvka, hnojůvka, silážní šťávy apod.). Tato podoblast je v kompetenci inspektorů České inspekce životního prostředí (ČIŽP). Ti ve vybraném zemědělském

podniku kontrolují, zda nedošlo při zacházení s nebezpečnými látkami k jejich vniknutí do povrchových či podzemních vod nebo k ohrožení jejich prostředí. Fyzickou kontrolou se například zjišťují případné úniky závadných látek ze stájí, skladů a skládek. Důležité je, zda byla přijata přiměřená opatření k zamezení úniku těchto látek. Přiměřená opatření jsou například vhodná u složišť skladovaných tuhých statkových hnojiv na zemědělské půdě před aplikací. Jedná se například o vyhloubení zachytých brázd ve svahu pod a nad složištěm. Složiště by mělo být situováno tak, aby se případný výtok hnojivky nedostal do povrchových nebo podzemních vod a neohrozil jejich jakost. Dále je kontrovan technický stav skladů na nebezpečné závadné látky vodám, tedy i sklady statkových hnojiv. Zemědělský podnikatel předloží provozní deník se záznamy o výsledcích vlastní kontroly skladů s těmito látkami, kterou provádí minimálně dvakrát ročně.

Zemědělské podnikatelé, kteří žádají o dotace v rámci agroenvironmentálních opatření (AEO) dle nařízení vlády č. 79/2007 Sb. ve znění nařízení vlády č. 45/2009 Sb., plní tzv. „minimální požadavky pro použití hnojiv“. Tyto minimální požadavky se týkají například dodržení zákazu použití dusíkatých hnojiv, tedy i statkových hnojiv, ve stanoveném období zákazu hnojení, nebo zachování ochranných 3 m širokých nehnojených pásů kolem vodních toků. Od roku 2010 dojde s největší pravděpodobností k rozší-

ření počtu standardů správného zemědělského a environmentálního stavu (GAEC). V podoblasti zachování obsahu organické hmoty v půdě je v současné době navrženo, aby zemědělský podnikatel, který žádá o dotace na minimálně 20 % jím užívané výměry půdních bloků s druhem zemědělské kultury orná půda, každoročně aplikoval tuhá statková hnojiva (s výjimkou separátu prasečí kejdy), anebo tuhá organických hnojiv v minimální dávce 25 tun na hektar. Minimální dávka se nevztahuje na ponechané produkty při pěstování rostlin (např. slámu). Může také zajistit, že toto procento výměry, případně jeho odpovídající část, bude pokryto v termínu minimálně od 31. 5. do 31. 7. příslušného kalendářního roku porostem jedné z následujících plodin, případně jejich směsí: vojtěška setá, jetel nachový (inkarnát), jetel podzemní, jetel zvrácený (perský), jetel plazivý, jetel luční, štírovník růžkatý, vikev huňatá, vikev panonská, vikev setá, bob polní, lupina modrá. Porosty výše uvedených plodin lze zakládat i jako podsev do krycí plodiny, případně jako směsi s travami v případě, že zastoupení trav v porostu nepřesáhne 50 %.

Ing. František Smítal
Regionální pracoviště ÚZEI Jevíčko

Autor děkuje za odbornou pomoc Ing. Jiřímu Dostálovi, CSc. ze společnosti AGROEKO Žamberk s.r.o., spoluřešiteli výzkumného projektu NAZV č. QH82283.

ANALÝZA VZDELÁVACÍCH POTRIEB

jednotlivých cieľových skupín rezortu pôdohospodárstva a definovanie nových vzdelávacích programov

Jednou z úloh Stratégie celoživotného vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva bolo zmapovať vzdelávacie potreby jednotlivých cieľových skupín rezortu pôdohospodárstva. Táto úloha bola splnená prostredníctvom projektu „Analýza vzdelávacích potrieb jednotlivých cieľových skupín rezortu pôdohospodárstva a definovanie nových vzdelávacích programov“.

Projekt bol realizovaný Agroinštitútom Nitra, štátny podnik za podpory Programu rozvoja vidieka SR 2007–2013.

Zmapovanie vzdelávacích potrieb a definovanie rámcových vzdelávacích programov v rámci existujúceho systému odborného vzdelávania zabezpečí prístup k odbornému vzdelávaniu a motivuje zamestnávateľov podieľať sa na výchove a vzdelávaní svojich zamestnancov vo vzťahu k ich zvýšeným pracovným nárokom.

Sociologický prieskum a zber informácií sa uskutočnil s použitím 3 štruktúrovaných dotazníkov. Distribúcia a zber dotazníkov prebiehali formou náhodného výberu poľnohos-

podárskych organizácií na celom Slovensku v nasledovných základných rovinách:

- prostredníctvom odborných zamestnancov Agroinštitútu Nitra, štátny podnik v rámci vzdelávacích aktivít
- prostredníctvom študentov sociológie, ktorí navštívili vybrané pôdohospodárske podniky na celom území Slovenska
- prostredníctvom internetu

K štatistickému spracovaniu bolo získaných celkom 408 vyplnených dotazníkov. Výskumnú skupinu pôdohospodárskych manažérov tvorilo 271 respondentov, skupinu zamestnancov v robotníckych povolaniach

116 respondentov a skupinu pôdohospodárskych poradcov 21 respondentov.

Na základe získaných informácií o súbore **pôdohospodárski manažéri** boli zistené tieto skutočnosti:

- Respondenti sú celoživotne spätí s prácou v pôdohospodárstve. Vyplýva to predovšetkým z toho, že zhruba dve tretiny z nich má vzdelanie pôdohospodárskeho typu a pri priemernom veku 43 rokov v rezorte pracuje v priemere 19 rokov. Evidentné je medzi nimi vyššie zastúpenie vysokoškolsky vzdelaných respondentov, osobitne pôdohospodárskeho typu, ktoré má tri štvrtiny majiteľov, riaditeľov.
- Všetci respondenti pociťujú potrebu vzdelávať sa a viac ako polovica z nich uviedla, že využíva služby vzdelávacej inštitúcie.
- Najviac respondentov (približne polovica) uviedlo, že sa pravidelne vzdelávajú predovšetkým v oblasti získavania dotácií z EÚ, riadenia a marketingu, ekonomiky výroby a využívania informačných technológií.
- Isté rezervy respondenti vidia v previazanosti teórie na praktické využitie poznatkov, vo vytvorení tvorivej a neformálnej atmosféry pri vzdelávaní a v časovej náročnosti vzdelávacích programov.
- V súvislosti so zmiernením následkov hospodárskej krízy odporúčajú respondenti najčastejšie prijať opatrenia, ktoré sa týkajú zvýšenia finančných prostriedkov v rezorte pôdohospodárstva.

Na základe získaných informácií je možné o súbore **robotníkov** konštatovať nasledovné skutočnosti:

- Vo výskumnom súbore robotníkov bola takmer polovicou zastúpená profesia vodič poľnohospodárskych strojov.
- Približne dve tretiny respondentov majú potrebu vzdelávať sa. Ako najdôležitejší motivačný činiteľ zvyšovania kvalifikácie uviedli predovšetkým dosiahnutie vyššej mzdy.
- V súčasnosti z foriem vzdelávania respondenti využívajú kurzy, ktoré organizuje zamestnávateľ.
- Takmer polovica respondentov svoje ďalšie vzdelávanie viaže na zvyšovanie kvalifikácie.
- Iba jedna tretina respondentov uviedla, že vo firme, v ktorej pracujú, sa vzdelávaniu robotníkov venuje systematická pozornosť.

Pôdohospodárski poradcovia predstavujú v rezorte špeciickú skupinu, ktorá napomáha zvyšovaniu celkovej úrovne riadenia poľnohospodárskych organizácií a ich zosúladovaniu s požiadavkami EÚ. Ide o skúsených špecialistov, ktorí majú v pôdohospodárstve dlhú prax a aj vysokoškolské vzdelanie pôdohospodárskeho typu. Na základe výsledkov výskumu možno uviesť aj nasledovné skutočnosti:

- Najviac respondentov získava nové odborné poznatky štúdiom odbornej literatúry a časopisov a vzdelávaním sa prostredníctvom rezortnej vzdelávacej inštitúcie.
- Najvyššiu mieru spokojnosti prejavili respondenti s cenovou dostupnosťou vzdelávacích programov, čo evidentne súvisí aj s dotáčnymi príspevkami na túto činnosť.
- Do výskumu zaradení respondenti sa vo všeobecnosti domnievajú, že v súčasnosti je úroveň riadenia relatívne vyššia u samostatne hospodáriacich roľníkov oproti poľnohospodárskym podnikom, pričom najvyšší rozdiel vidia pri dodržiavaní legislatívy a noriem a pri získavaní a využívaní podpôr EÚ.

Analýza potrieb vzdelávacích aktivít potvrdila, že vzdelanostná štruktúra poľnohospodárov má dostatočne veľký priestor na ďalší kvalifikačný rast. Pôdohospodárske podniky doteraz dostatočne nedoceňovali potreby vzdelávať sa. Takýto postoj k vzdelávaniu zákonite nevyvolával motiváciu zamestnancov, aby si zvyšovali kvalifikáciu. Zmenu neraz pasívneho prístupu k vzdelávaniu vyvolali rast konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov. A výrazne pozitívny vplyv malo členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii. Pracovníci rezortu pôdohospodárstva postupne začali vnímať ďalšie odborné vzdelávanie ako nevyhnutnosť. Svoje ovocie prináša podpora vzdelávaniu na úrovni EÚ. Poľnohospodári si začali uvedomovať, že bez získania dostatočného vzdelania a informácií ťažšie zvládnu náročné vplyvy a situácie vyskytujúce sa počas výrobného cyklu a pri predaji vyprodukovaných komodít.

Vychádzajúc zo súčasných potrieb pôdohospodárskej praxe bude nutné vo všeobecnosti:

- inovovať pokračujúci systém odbornej prípravy rešpektujúc princíp celoživotného vzdelávania vrátane rekvalifikácie,
- zaradiť do obsahových náplní vzdelávacích programov prvky umožňujúce diverzifikáciu poľnohospodárskych činností,
- zabezpečiť systém permanentného toku informácií pre pôdohospodársku prax,
- potvrdiť rolu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky ako gestora pri implementácii európskej i rezortnej legislatívy do praxe cestou odborného vzdelávania vo forme smernice,
- mobilizovať finančné zdroje na odbornú prípravu a vzdelávanie cestou využitia zdrojov finančnej pomoci cez programy EÚ (napr. Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2007 – 2013, Leonardo da Vinci a ďalšie).

Dosiahnutie vysokej vzdelanosti poľnohospodárskej verejnosti sa stáva dôležitým predpokladom hospodárskeho rastu v čase terajšej hospodárskej krízy.

Ing. Judita Šafáriková
Agroinštitút Nitra, štátny podnik

NAŠE ZEMĚDĚLSKÉ ŠKOLSTVÍ MÁ CO UKÁZAT A NABÍDNOUT

Květnové zasedání evropské asociace zemědělských vzdělávacích zařízení EUROPEA INTERNATIONAL v České republice bylo tak významnou událostí pro zemědělské školství, že se mu věnujeme i v tomto čísle.

První podrobný článek o této akci jsme vám nabídli v dubnovém a další v červnovém čísle loňského ročníku Zemědělské školy. V letošním zářijovém čísle jsme přinesli zkušenosti a dojmy ze tří mistrovství – odborných šampionátů zemědělské mládeže, které se v rámci jednání EUROPEA INTERNATIONAL uskutečnily na našich třech školách, a doplnili jsme je i o pěkné fotografie.

A na závěr dáváme opět prostor paní ředitelce benešovské školy PaedDr. Bc. Ivaně Dobešové, člence výkonné rady EUROPEA INTERNATIONAL, která to všechno „začala“.

Jak se díváte, paní ředitelko, na zasedání s odstupem času?

Myslím, že se nám to podařilo! Byla dobrá účast, kromě Malty se konference zúčastnily všechny členské země (je jich 25) včetně těch zemí, které nejsou ještě členy EUROPEA (Bulharsko, Rumunsko, Irsko). Největší ohlas „z venku“ se dozvím na podzimním zasedání EUROPEA (25. října) ve Švédsku.

Jak probíhala příprava a organizace zasedání?

Konferenci jsme připravovali dva roky, nejtěžší byly počátky. Jak přípravy nastavit dva roky dopředu, abych ve finále věděla, kolik budu na co za dva roky potřebovat finančních prostředků. Nevěděli jsme reálné ceny, vše jsem odhadovali. To byl největší zádrhel. Ale ukázali jsme, že Česká republika se má čím prezentovat, účastníci byli dost překvapení. Spousta delegátů mně říkala, že tohle byla nejlepší prezentace České republiky, kterou mohla v rámci předsednictví udělat. Delegáti viděli, jak to u nás funguje, že zemědělské školství má co nabídnout, ukázat. Jsem za to velmi vděčná svým kolegům, každý si splnil své úkoly, to bylo úžasné. Byla to zkouška i pro můj pedagogický sbor, celá naše škola byla do příprav zapojena. Někteří působili na škole, jiní na Konopišti, někteří se pohybovali mezi tím. Bylo odvedeno spousta neviditelné práce, která dohromady vytvořila harmonický celek. I v noci jsme delegáty vyzvedávali na letišti a já jsem velice ráda, že se nám velmi dobře podařilo zajistit i tuto část organizace. Byla to mravenčí práce, do které bylo zapojeno kolem 50 lidí. Vše jsme i finančně výborně zvládli.

Rovněž mistrovství jsme začali na ministerstvu zemědělství řešit před dvěma roky. Uvažovali jsme, ke kterým tématům by mohly být šampionáty uspořádány. Vybrána byla tři témata a Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru oslovila všechny školy – organizace šampionátu se mohl chopit kdokoli. Potěšilo mě, že Třeboň (Střední škola rybářská a vodohospodářská Jakuba Krčína)

a Humpolec (Česká zemědělská akademie) se příprav ujal a ujal se toho opravdu razantně – já jsem se kromě financí o tyto dvě soutěže nemusela starat. V Humpolci se konal šampionát v odborných zemědělských dovednostech a znalostech, v Třeboni ve schopnostech rybářských. Páni ředitelé byli výborní partneři, klidně bych se do toho s nimi pustila znovu. Floristický šampionát se konal na naší škole – Vyšší odborné škole a Střední zemědělské škole v Benešově a zde veškerá tíha příprav šampionátu visela na nás. Zde bych ráda opět poděkovala svým kolegům a především paní Kardové a paní Kotzotové, které odpovídaly za průběh vlastní soutěže a za organizaci módní přehlídky, která se stala vyvrcholením celého šampionátu.

Hlavní akce, zasedání EUROPEA INTERNATIONAL, se uskutečnilo v Golf Resortu Konopiště. Co všechno konference účastníkům nabídla?

Konference se konala pod záštitou pana hejtmana Středočeského kraje a mě velmi potěšilo, že svým slibům, které nám jako náš zřizovatel dal, dostal i v současné složité finanční situaci. Cílem zasedání bylo prezentovat Českou republiku z pohledu zemědělského školství. Jak tento systém u nás funguje, kam se chceme dostat, co chceme a co je v našich možnostech dále rozvíjet, jak reaguje naše zemědělské školství na vývoj naší společnosti. Jednání bylo rozděleno do sekcí potravinářství, chov koní a jezdeckví, údržba krajiny – což jsou, myslím, takové tři oblasti, které patří k zemědělství a není to prvovýroba.

První den se konaly přednášky, kde bylo cílem ukázat průběh celoživotního vzdělávání, trendy středoškolského vzdělávání, trendy obecně v odborném školství v České republice.

Druhý den na tato témata navazovaly workshopy. K tématu vývoje odborného školství v ČR vystoupila paní Ing. Zorka Husová z Národního ústavu odborného vzdělávání, dále vystoupili představitelé ministerstva zemědělství,

přednášel rovněž pan doc. Milan Slavík z Institutu vzdělávání a poradenství ČZU, s prezentací vývoje zemědělského školství z pohledu regionálního školství vystoupil pan Mgr. Jiří Holý. Jeden workshop vedl výkonný sekretář EUROPEA pan Ton Stok, který seznámil delegáty s představami a trendy evropskými. Do své funkce nastoupil nově a měl tak příležitost ukázat, kam on by chtěl sdružení EUROPEA vést. Zastoupeno bylo i ministerstvo školství prostřednictvím paní Ing. Karly Mališové a my jsme ocenili účast obou ministerstev při jejich nabitém programu. Velmi nás potěšila i účast pana prezidenta Ing. Jana Veleby, který podpořil zemědělské školství, ukázal, že Agrární komora i veřejnosti záleží na tom, aby naše školství šlo tím správným směrem. To byla pro mě velká čest!

Všechna témata se pohybovala kolem zemědělského školství a jeho budoucnosti. A já musím říci, že se mi pořád zdá, že ten náš vzdělávací systém v rámci Evropy je velmi dobrý, měly jsme co ukázat, pochlubit se úrovní našeho zemědělského školství, která je opravdu poměrně vysoká.

O úspěšných šampionátech jsme psali samostatně v zářijové příloze tohoto časopisu. Proto jen malé shrnutí.

Souběžně s konferencí probíhaly už zmiňované tři evropské šampionáty. Z každé země přijeli i soutěžící studenti. V Benešově bylo 60 soutěžících i s učiteli, přibližně stejný počet na ostatních dvou školách, tj. 180 a 80 delegátů zasedalo na Konopišti. Zahájení soutěží se odehrávalo přímo na jednotlivých školách. Delegáti konference zhlédli zahájení na naší škole v Benešově a pak se přesunuli na Konopiště. Po ukončení konference měli opět možnost se setkat na módní přehlídce, která uzavírala naši floristickou soutěž, v Benešově. Všichni delegáti a účastníci se pak potkali na závěrečném vyhlášení výsledků šampionátů zemědělské mládeže na ministerstvu zemědělství v Praze.

Zasedání a soutěžení v České republice skončilo. Bude další pokračování?

Máme zájem pokračovat v započaté tradici a chceme i v budoucnu opět nějaký šampionát zorganizovat, ať již pod EUROPEA, nebo jinak. Zvládnout se to dá, byla by velká škoda, aby začínající tradice zapadla. Na podzimním generálním zasedání EUROPEA chci předložit návrh, aby již zmíněné tři šampionáty převzaly pod sebe jiné členské země a studenti zemědělských oborů měli možnost i v budoucnu porovnat své síly v obdobných kláních. V EUROPEA je tradiční vinařský šampionát, ten se organizuje každý rok, v přípravě se střídají tři země. Pravidelně se pořádá i šampionát lesnický. Ale naše tři – to byla novinka, naše premiéra! Na jaře bude předseda Špa-

nělsko, záleží na dohodě, zda šampionát udělá pořádající země, nebo se nabídnou země jiné.

Jak vidíte úlohu EUROPEA INTERNATIONAL, její další činnost a poslání?

Pro mě je skutečně EUROPEA studna moudrosti. Vidím nové věci, nápady. Spousta evropských zemí je vývojem před námi a my k tomu spějeme. Je dobré vidět, jak funguje zemědělský vzdělávací systém jinde. I naši škole pořádání jarního zasedání hodně přineslo. Můj názor je, že už se toho příliš nového v životě vymyslet nedá, že už téměř vše bylo vymyšleno, je potřeba se kolem sebe pozorně dívat a vybrat si to správné.

Úžasné je, že spolupráce mezi členskými zeměmi a jejich národními koordinátory funguje, je živá. Společně všechny členské země připravily projekt, ve kterém bychom měli uskutečnit setkání odborných učitelů podle jednotlivých sekcí, vzájemně si předávat zkušenosti z výuky a pomoci zkvalitnit odbornou přípravu evropské zemědělské mládeže. To je ta myšlenka propojenosti EUROPEA – učitelé mezi sebou mohou komunikovat a spolupracovat. (Myslíme ale v tomto směru i na tlumočníky, generace odborníků na školách u nás není ještě tak jazykově vybavena.) Studenti s angličtinou problém nemívají a jazyková bariéra učitelů je spíše problém nových zemí, které přistoupily od r. 2004.

Naše zasedání splnilo svůj účel. EUROPEA, to není organizace jen o školách a jednotlivých vzdělávacích systémech, ale je také o studentech. Cílem jejich setkávání je navázání nových přátelství, poznání jiného prostředí, ověření svých jazykových znalostí a dovedností a seznámení se s kulturou jiných evropských zemí. Mám pozitivní zpětnou vazbu, že spousta škol, které se účastnily našich evropských šampionátů, si našla nějaké známé. A tím se přirozeně vytvářejí partnerské vztahy, které se někdy dělají uměle, ale tady se vytvořily zespoda přes vlastní zkušenost.

Do aktivit EUROPEA se už zapojuje více našich škol...

Všechny naše zemědělské školy dostaly šanci se činnosti EUROPEA Czech Republic zapojit. Od r. 2005, kdy jsme řádnými členy přes Asociaci vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru, jsme vždy školy informovali o všech akcích EUROPEA, o kterých jsme věděli. Např. v loňském roce pořádalo Norsko setkání zemědělské mládeže, vím, že toho některé naše školy využily. Nechtěla bych, aby se mezinárodní aktivity škol pořádaly jen dvakrát ročně v rámci zasedání EUROPEA INTERNATIONAL, ale aby spolupráce měla svůj vlastní život. Školy už vědí, že tady EUROPEA Czech Republic je, a po počátečním váhání se ujistily

o naší spolehlivosti. Mám z toho obrovskou radost, když mohu školám něco takového zprostředkovat, i když i oni jistě mají své další zahraniční partnery. Tady mají možnost se potkat s něčím novým – např. s evropským studentským zemědělským parlamentem, se specifickými zemědělskými soutěžemi, v jedné zemi se setkají i s dalšími zahraničními partnery. Každá příležitost – něco vidět a zažít v zahraničí – je přínosná!

Viděla už jste, paní ředitelko, hodně odborných škol, vzdělávacích systémů v evropských zemích, který vás zaujal?

Za dobrý považuji náš vzdělávací systém a také slovenský, ten je nám nejbližší. V zahraničí zemědělské odborné školy nabízejí převážně tu praktickou část, jsou to typy škol, jako u nás učiliště. Pokud v některých jiných evropských zemích chce mladý člověk dál studovat, tak jde například na zemědělské gymnázium. Náš systém středních odborných škol je úžasný v tom, že je pro každého přístupný až po univerzitní vzdělání bez ohledu na to, jaký typ střední školy si vybere.

Další věcí je praktické zázemí našich středních zemědělských škol. Každá země praxi řeší různě. V Německu mají smlouvy s farmáři. Kam jdou děti na praxi, tak tam většinou i později pracují, kdo chce dál studovat, jde na gymnázium a tu praxi nepotřebuje. V Norsku mají špičkovou farmu při škole, kde studuje třeba pouze 100 žáků, je to zase systém podobný našemu. Jestliže mám možnost srovnání, tak se spíše přikláním k možnosti mít své vlastní zázemí praktického výcviku.

A nějakou tečku na závěr ke květnovému zasedání EUROPEA INTERNATIONAL v České republice?

To, na co jsem pyšná, je, že se nám jako první nové členské zemi EUROPEA INTERNATIONAL (po r. 2004) podařilo zorganizovat tak významnou akci evropského rozsahu, a to na výši odpovídající významu tohoto zasedání, a že jsme tímto přispěli k pozitivnímu vnímání České republiky na evropské úrovni.

PODZIMNÍ ZASEDÁNÍ ASOCIACE

Poprvé v novém školním roce (dne 2. 10. 2009) se sešla výkonná rada Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru. Tentokrát nabídla své krásné prostory k zasedání Střední odborná škola zahradnická a Střední odborné učiliště Rajhrad.

Byla to opět další příjemná změna po červnovém jednání v Národním zemědělském muzeu v Praze. A o co bylo méně přítomno členů rady, o to bylo více hostů, a tak jednání bylo užitečné a přineslo nové informace a podněty z „obou stran“. Ředitel školy PAEDDr. MAREK KŇAŽÍK, představil svou školu a v přestávce mezi jednáním zajistil odbornou prohlídku školního areálu. Všichni přivítali malou exkurzi po školní zahradě plné podzimních květů a barev i obhlídku skleníků. (Informační článek o škole a jejích aktivitách najdete v příštím čísle časopisu.)

V první části jednání, ve vystoupení hostů ředitel odboru vzdělávání a poradenství MZe ING. ALOIS NOVÁČEK hovořil o stále nevyřešeném problému školních statků. Na ministerstvu už mají konkrétní představy o možnostech řešení a očekávají určitý pokrok v této otázce.

ING. LUDMILA GOČÁLOVÁ z oddělení vzdělávání MZe už pravidelně školy informuje o dotačním titulu Školní závody. Ten funguje už 9. rok a podařilo se ho i letos

notifikovat. Podle směrnice č. 800/2008 je schválen na rok 2009–2013 pro zemědělství, lesnictví, rybolov, potravinářství a veterinární činnost. K dispozici je 15 mil. Kč + 1 mil. Kč (nevyčerpané dotace), požadavek od žadatelů pro letošní rok je 19 mil. Kč, přišlo 106 žádostí, nově jsou stanovené podmínky – 34,80 Kč /žákohodinu. Upozornila rovněž, že dotaci nezíská ten subjekt, který dostane jakýkoliv příspěvek od školy, a proto pozor na znění smluv mezi školou a školním závodem! Zajímá by se měly školy i o novelu vyhlášky č. 13/2005 Sb., podle které může být počet žáků na instruktora navýšen až na šest. U některých činností je to mnoho, a proto MZe a Asociace navrhuje stanovit počet žáků na instruktora v RVP (rámcový vzdělávací program).

Hovořilo se i o Národní soustavě kvalifikací (NSK), o akreditaci škol k vykonávání zkoušek. Požadavek členů Výkonné rady je, aby dílčí kvalifikace z různých oborů vzdělání byly rozsahem srovnatelné s rekvalifikacemi v oboru. Do diskuze byla např. i zahrnuta otázka, zda je možné dát nějaký certifikát zahraničním studentům.

Vedoucí oddělení vzdělávání PhDr. ALEŠ HRADEČNÝ informoval o kurzu na ochranu rostlin (bezpečné zacházení s přípravky), který byl velmi dobře připraven Ústavem zemědělské ekonomiky a informací s cílem přispět ke zkvalitnění výuky. Překvapil je ale malý zájem, a proto tuto nabídku znovu připomínají. Minimální počet na akreditovaný kurz je 12 učitelů, první část proběhla, uskuteční se ještě druhá a třetí (20.–21. 11.) do konce roku 2009. Vyzval rovněž školy, které pořádají kurzy minimální zemědělské kvalifikace, aby o nich pro lepší přehled informovaly tajemnici Asociace p. Zachovou – nabízené kurzy budou umístěny na webové stránky Asociace – www.asven.cz.

Navázal rovněž na myšlenku práce odborných skupin, kde je záměrem zapojit učitele škol trvalé vzdělávací základny (TVZ) a Asociace formou odborných pracovních skupin do inovace vzdělávacích programů v oblasti živočišné produkce, rostlinné produkce, mechanizace, zemědělské ekonomiky, ekologie. Budou osloveni ředitelé škol, aby navrhli své pedagogy do vznikajících odborných skupin. Tyto skupiny by pak formulovaly požadavky a navrhovaly témata odborného vzdělávání, které ministerstvo zemědělství zajistí. Pro školy trvalé vzdělávací základny bylo vytvořeno CD s grafickou předlohou ke zhotovení tabulky na školní budovu a loga na tiskopisy. Škola zároveň obdrží od MZe dopis s dotazníkem pro zhodnocení činnosti uplynulého období.

Další informace směřovaly k přípravě projektu OPVK (Operační program vzdělání pro konkurenceschopnost). Myšlenka se zrodila na začátku roku, je sepsán záměr konzultovaný s vybranými zástupci škol, NÚOV, ÚZEI – osloveno ministerstvo školství (jednání s ředitelem odboru středního a vyššího odborného vzdělávání Ing. Milošem Rathouským). Vyhlášovatelem projektu, který by řešil transfer inovací do systému vzdělávání středních a vyšších odborných škol, by bylo ministerstvo zemědělství – prioritní osa 1 (počáteční vzdělávání). Kromě odborného vzdělávání by záměr měl řešit i otázku školních statků (forma, vybavení, rozloha...), vypracování standardu školního statku. I k těmto úkolům bude třeba připravit odborné skupiny (viz výše) pro jednotlivé specializace.

Předseda Asociace a ředitel České zemědělské akademie v Humpolci MGR. OTAKAR BŘEZINA informoval o výstavě Vzdělání a řemeslo v Českých Budějovicích. Této třídní akce se účastnilo 19 našich škol, pokud by to dané podmínky umožnily, i naše školy by se dobře uplatnily v nějaké formě odborné soutěže, které se na výstavišti pořádají. Každá dovednost je však podložena kvalitní možností praktické výuky. Jak už bylo hovořeno v problematice kolem školních statků, žáky nelze okamžitě poslat k soukromníkovi, země-

dělec bez pedagogického vzdělání si s nimi neví hned rady. Podstatná část praktické výuky by měla probíhat na místě k tomu vybaveném, ať už to bude školní hospodářství, školní závod, centrum odborné výchovy..., a proto je třeba vymezit a stanovit, co by mělo takové zařízení splňovat, aby náš absolvent byl v praxi „použitelný“. Ani tady by neměla chybět spolupráce s „odběrateli“, zaměstnavateli (viz chystaný projekt MZe).

V diskuzi se hovořilo i o dalších celostátních, (i mezinárodních), krajských, školních soutěžích, které jsou významné k propagaci našich škol a jednotlivých oborů rezortu zemědělství. Český venkov se vyklidňuje, je méně zájemců o zemědělské studium, proto je nutné hledat pozitivní příklady prosazení se našich absolventů a jejich dobré uplatnění na venkově více prezentovat.

Neustálé odklady a nedorozumění státních maturitních zkoušek budou i bodem zasedání národní rady CZESHA; stále trvá nespokojenost se současnou formou přijímacího řízení na školy, které přináší problémy školám i žákům (zvláště je to problém u dálkového studia) – připravuje se novela k přijímacímu řízení?

Podle Mgr. Březiny pokračuje jednání kolem standardu profese učitele, nutné je tuto otázku řešit na pedagogických fakultách, při přípravě budoucích absolventů, učitelů. Učební podpory, vzdělávání pedagogických pracovníků..., i tyto a další otázky a možná řešení přináší podle Ing. Nováčka projekt ministerstva zemědělství.

PAEDDR. KŇAŽÍK doplnil informace o soutěžích škol a podrobně popsal soutěž „České ručičky“ (Česká hlava, s. r. o.). Jedná se o celostátní akci ve prospěch učňovského a odborného školství (obory H, M, L), kterou podporují i ministerstvo školství, ministerstvo zemědělství, agrární komora, hospodářské komory (iniciátorem byl odbor školství Jihomoravského kraje). Za rezort zemědělství se prezentovaly soutěže celostátní působnosti: opravář zemědělských strojů, Kopidlenský kvítek, Dřevorubec. Výkonná rada i přítomní hosté doporučili tuto pozitivní motivaci mládeže doplnit i o soutěž v Agropodnikání a snažit se dát těmto aktivitám co největší publicitu.

Tajemnice Asociace paní LIBUŠE ZACHOVÁ podala informace o učebnicích z vydavatelství CREDIT pana Jiřího Blechy: Všechny školy byly koncem června (znovu ještě koncem srpna 2009) osloveny s nabídkou knih. Došlé objednávky na učebnice z jednotlivých škol byly předány p. Blechovi. Na základě požadavků podle došlých objednávek budou dotisknuty učebnice Chov zvířat 1 a 2, Základy mechanizace 1 a 2, Pěstování rostlin 1, u ostatních učebnic

nebyl splněn požadovaný počet kusů na dotisk (všechny objednávky měly být vyřízeny do 15. října 2009).

Termín příští Výkonné rady Asociace byl stanoven na 18. listopadu 2009 a termín Valné hromady Asociace na

19. listopadu 2009. Děkujeme do Rajhradu za vytvoření klidného milého prostředí pro úspěšné jednání!

akr

SOUTĚŽ NÁRODNÍCH ROZPOČTŮ

Nedávno jsme si nechali zpracovat studii o agrárním sektoru. Vznikla pod vedením vysokoškolské profesorky Věry Bečvářové z brněnské Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity, na téma srovnání podpor zemědělství v pětadvaceti evropských zemích (bez Rumunska a Bulharska).

Čekal jsem, že výsledek nebude pro Česko příznivý. Ale to, co jsem si přečetl, mě dostalo. Česká republika tvoří v zemědělské produkci měřené na hektar půdy absolutní chvost evropské pětadvacítky. Za námi jsou pouze pobaltské země a Slovensko. Proto jsme blokovali dálnici. Mléko bylo pouze symbolem toho, co se u nás děje. A to nemluví o mizerných platech zemědělců, kteří mají zhruba o šest tisíc méně než jaký je celostátní průměr. Jedenáct tisíc korun hrubého měsíčně – za to dělají 365 dní ročně, za každého počasí. Je to degradace tohoto povolání.

V současné době se v zemědělství prodělává na všem, na co se jen podíváte, nejvíc ale na mléku. A stavy krav nutně klesají a budou i nadále klesat. Zatím máme čtyři sta tisíc dojných krav a počet stále klesá. Ale ministerstvo zemědělství je zatím v klidu. Myslím, že ta hrůza vypukne příští rok. Bude to podobné jako u prasat. Víte, situace v zemědělství je taková, že farmáři dlouho věří tomu, že se situace otočí. Zadlužují se, drží se do poslední chvíle. Jsou totiž na svou práci zvyklí, mají ji rádi. Jenže pak přijde moment, kdy se jim všechno zhroutlí pod rukama. Tak jako u prasat, kdy jejich počet klesl meziročně o pětadvacet procent.

Dá se proto, bohužel, počítat s tím, že pokud se nezmění cena mléka, klesne v příštím roce počet krav o deset, dvacet procent – takže krav bude něco kolem tři sta padesáti tisíc.

Dnes dostává zemědělství jakousi nálepku nedůležitého nebo alespoň méně důležitého oboru. Podle mne na tuto skutečnost, jak nás zemědělce vnímá společnost, mají vliv osobnosti ministrů. Druhá příčina souvisí s minulým režimem. Tenkrát bylo zemědělství jednou z výkladních skříní. Stát dával mnoho prostředků, aby se mohl chlubit. Náš obor byl jedním z pilířů komunistické propagandy. A dnes si to společnost s námi vyřádila. Někteří novináři nás všechny hází do jednoho pytle.

Přes to všechno, co jsem uvedl, si ale myslím, že český člověk není hloupý a chápe, co se děje. Jen mu to déle trvá. Přestože jsme blokovali dálnici, nebyli na nás řidiči naštvaní. To jsem si ověřil i v den, kdy vyjela zemědělská technika v okrese Vysočina. Na Radiožurnálu celý den běžela internetová anketa s otázkou: „Souhlasíte s tím, aby vláda více podporovala české zemědělce?“ Pro mě bylo příjemným překvapením, že více než sedmdesát procent hlasujících stálo na naší straně. Naše akce, jíž provázelo vysvětlování formou letáků, jednotlivých zastavení s občany, věřím, měla pozitivní význam.

Nechceme totiž nic jiného, než to, aby nám vláda vyplatila (jako v ostatních zemích EU) na co máme nárok a k čemu se smlouvou před vstupem do tohoto společenství zavázala. Je to pět miliard korun, které jsou nám zatím upírány a na něž máme nárok. Říkáme si, když se vláda v době krize jen tak zřekla tržeb šedesáti pěti miliard korun za emisní povolenky a darovala je ČEZu, tak proč by neměli dát to, co nám náleží – sedm miliard korun (zatím máme jistě jen dvě miliardy korun). My nechceme podporovat dotační systém v EU, má své trhliny a není tím nejlepším, co by se mělo pro zemědělství dělat, spíš naopak. Buď ale nemějme v Evropě dotace vůbec, nebo je mějme všude stejné.

Spočítali jsme, že když se sečtou všechny dotace – evropské peníze, národní dotace a všechny navazující fondy, tak český farmář bere na hektar 55,5 procenta toho, co bere rakouský, a 64,8 procenta toho, co dostává německý farmář. Polští zemědělci mají slevy na elektrickou energii a sociálním pojištění. Dá rozum, že český farmář nemůže konkurovat na tak deformovaném trhu, který je spíše součástí státních rozpočtů.

Ing. Jan Veleba, prezident AK ČR

BÝT VIDĚT A DÁT O SOBĚ VĚDĚT

Festival vzdělávání dospělých – AEDUCA 2009

Letošní již 5. ročník Festivalu vzdělávání dospělých změnil svoji strategii a z jednorázové třídení regionální akce se rozložil do dlouhého časového období.

Program byl zahájen v červnu 2009 v Senátu Parlamentu ČR, pokračoval na Univerzitě Palackého v Olomouci (ve dnech 15.–17. září) a navázaly na něj „Týdny vzdělávání dospělých v regionech“. Ukončen byl 14.–15. října v klášteře Louka ve Znojmě konferencí na téma „Aktuální problémy památkové péče“ a vyhodnocením vzdělávacích multimediálních pořadů se zaměřením na památkovou péči.

Pořadatelem Festivalu byl Institut celoživotního vzdělávání Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR a jako motto letošního ročníku zvolily: „Být vidět a dát o sobě vědět“. Festival obsahoval odborné konference, prezentace programů vzdělávání dospělých a prezentace projektů rozvoje lidských zdrojů i přehlídku vzdělávacích rozhlasových, televizních a multimediálních pořadů.

„Viděno v Olomouci“

Autor článku se zúčastnil třídení části na UP v Olomouci v zářijovém termínu, kde se uskutečnilo šest konferencí. První na téma – **Dilemata institucionalizovaného vzdělávání dospělých** – byla mezinárodní konference za účasti renomovaných andragogů. Profesor dalšího vzdělávání PETER JARVIS z Velké Británie se zabýval především změnami na univerzitách ve vzdělávání dospělých v závislosti na poptávce. Na závěr položil otázku v tom smyslu, že některé státy jsou sice vysoce ekonomicky vyspělé, ale těžko lze říci, zda jsou v nich lidé lepší a šťastnější. Pan JINDRA KULICH – emeritní profesor University of British Columbia ve Vancouveru řešil aktuální otázky srovnávací andragogiky a profesor DUŠAN ŠIMEK, vedoucího katedry andragogiky na UP v Olomouci pronesl Laudatio na zakladatele československé andragogiky dr. Vladimíra Jochmanna.

Druhá konference řešila problematiku **public relations (PR) vzdělávacích institucí a škol**. Třetí se zabývala **rolí poradenství v dalším vzdělávání**. Další konference nastolila **aktuální otázky řízení kvality škol a školských zařízení**. Poslední konference řešily otázky **atraktivního vzdělávání pro dospělé v kulturních institucích a spolupráci zaměstnavatelů a vzdělávací sféry z hlediska uplatnitelnosti absolventů**.

Konference „PR vzdělávacích institucí a škol“ chtěla odpovědět na otázku, zda je public relations („vztahy

s veřejností“) pro školy nutnost, nebo luxus? První prezentace pana MICHALA DONATHA byla úvodem do problematiky. Bylo zdůrazněno, že PR je cesta – cesta komunikace a nástroje k dosažení požadovaných cílů a nemůže být nekonkrétní. Ve druhé prezentaci paní OLGY JURÁŠKOVÉ z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně se řešila role PR v kvalitě vzdělávacího procesu. PR může být nástrojem konkurenceschopnosti mezi vysokými školami a slouží i jako nástroj budování image vysoké školy. Kladný image školy je konkurenční výhodou.

Další přednášející JOSEF PODSTATÁ (Vltava-Labe-press, a. s.) rozebral deset pravidel pro úspěšné vztahy s médii:

- každému je od dětství vštěpováno, že lhát se nemá – proto nikdy ve styku s médii nelhat
- fakta jsou důležitější než váš názor, nejdříve uvádět fakta a názor připojit nakonec
- nezveličovat – nepoužívat předponu – nej...
- dodržovat přesně dohodnutý čas odevzdání materiálu nebo fotografií ve vztahu s médii, jinak to v dohodnutém čísle periodika nevyjde
- v rámci dobrých vztahů dodržovat sliby a bez vysvětlení neměnit názor
- být opatrní na to, co říkáte, neboť všechno, co řeknete, může být použito proti vám
- nepamínat na důslednou kontrolu textu (obsahovou, gramatickou), který poskytujete médiím

- prezentovat své tiskové zprávy tak, aby nemusely být přepisovány, nebo nahrazovány její části – v prvním odstavci uvést základní fakta, v druhém citace a poslední odstavec slouží ke shrnutí tiskové zprávy
- tisková zpráva není jediná forma jak kontaktovat novináře
- dobré vztahy s novináři budujte na upřímnosti a vzájemném profesionálním respektu

Jak úspěšně prezentovat svou školu v médiích? Strategie vytváření mediálních marketingových textů – to byla přednáška paní IVY BASLAROVÉ z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity z Brna, která se zabývala mediální konstrukcí reality. Média se na této konstrukci významně podílejí, definují společensky platné významy, nastolují témata, kultivují postoje. Lidé žijí stále více v mediálním světě, mediální svět a skutečná realita se často liší. Proto by měla mít škola svou strategii ve vztahu s médii, pro styk s médii pověřit pracovníka (tiskového mluvčího), u kterého by se scházely potřebné informace a na něj by byla delegována odpovědnost mluvit za školu. Měl by pravidelně informovat zájmová média a nejen, když hodlá v médiích něco uveřejnit. Vztah s médii by měl být založen na etickém kodexu.

Škola by měla mít na zřeteli, že vztah s médii prochází jakousi periodizací, kdy se střídá etapa silných účinků médií s etapou slabých omezených účinků a zájmu médií.

Další konference, které se autor článku zúčastnil, měla název: „Role poradenství v dalším vzdělávání“ a konala se pod záštitou Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR. Konferenci řídil výkonný ředitel asociace pan TOMÁŠ LANGER. První prezentace – paní TEREZY LISTOVÉ z ministerstva školství – řešila vizi poradenství a aktuální vývoj poradenství v dalším vzdělávání. Zaměřila se na finanční zajištění dalšího vzdělávání z OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Rozebrala koncept informačního poradenského systému pro oblast dalšího vzdělávání – OP VK-Ipn – UNIV 2 Kraje. Přednáška paní JAROSLAVY STRNADOVÉ z MPSV ČR řešila roli úřadů práce v kariérovém poradenství, zabývala se poradenstvím pro uchazeče a zájemce o zaměstnání, dále poradenstvím v rámci služeb zaměstnanosti a činnostmi informačních a poradenských středisek. Na ni navazovala prezentace pana PETRA KAPLANA (rovněž z MPSV) k individuálním akčním plánům jako poradenskému nástroji nového přístupu k řešení nezaměstnanosti. V prezentaci naznačil výrazný vývoj v poradenství ke změně povolání, který nastane v pokrízovém období. Dále lze očekávat poradenství k dalšímu vzdělávání, ke specifickým i nespecifickým rekvalifikacím a vzdělávání k získání klíčových dovedností.

Zajímavá byla prezentace pana DAVIDA DUŠÁNKA ze společnosti Trexima k poradenství založeném na využití

internetových nástrojů. Rozebral projování informačních systému pro účely poradenství. Proč využívat internetové nástroje při poradenství? Pan JOSEF PETRÁŠEK z Akreditační komise MŠMT probral základní body nové vyhlášky MŠMT č. 176/2009 o rekvalifikaci v návaznosti na zákon č. 179/2006 Sb. Dále řešil novelu zákona č. 435/2004 Sb. a novinky v nových žádostech o akreditaci.

Podnětné bylo zamyšlení paní MÁRIE MACHALOVÉ z Institutu mezioborových studií Brno k sociálně-andragogickému poradenství a rozvoji individuálního potenciálu. Přednášející hovořila o možnosti řešit sociální problémy i prostřednictvím edukačně poradenských aktivit pro dospělé v rámci nonformálního vzdělávání. Podtrhla sociální funkci vzdělávání jako prostředku sociální pomoci jednotlivcům, jako prostředku vedení lidí k svépomoci při výskytu sociálního problému a také jako prostředku poradenského vedení dospělých k rozvoji jejich psychického a sociálního potenciálu.

Pan MIROSLAV KONVIČNÝ ze společnosti AHRA předpokládal ve své prezentaci, že krize musí přinést změny v dalším vzdělávání. Radikální změny by měly nastat v personální strategii včetně rozvoje lidských zdrojů a v diverzifikaci přístupů v rozvoji.

Autor článku ve svém příspěvku představil účastníkům konference poradenský systém realizovaný v resortu zemědělství a systém vzdělávání privátních poradců zapsaných v Registru poradců MZe.

Z Festivalu vzdělávání dospělých bude vydán sborník přednášek ze všech konferencí. Další podrobnější informace se zájemci mohou dozvědět na webových stránkách Festivalu vzdělávání dospělých – www.aeduca.cz, nebo na webových stránkách Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR – www.aivd.cz.

Kromě oficiálních konferencí byl na festivalu i bohatý doprovodný program – akce míchání nápojů, kde se mohli účastníci naučit míchat a zdobit drinky; dále měli možnost si vyzkoušet taneční kroky latinskoamerického tance salsa. V divadelním sále se večer četly povídky Arnošta Goldflama. Uskutečnil se i společenský večer v Kapli Božího těla, kde pronesli zdravice zástupci MŠMT, vedení UP v Olomouci, hejtman Olomouckého kraje, primátor města Olomouce a další hosté.

Festival vzdělávání dospělých se za svých pět ročníků stal významnou vzdělávací a společenskou událostí a účast na něm je významnou prezentační aktivitou každé instituce.

Josef Sívek, ÚZEI Praha

VZDĚLÁNÍ A ŘEMESLO 2009

Česká zemědělská akademie v Humpolci vznikla sloučením čtyř škol v r. 2004 a nabízí širokou škálu oborů

Houslařská škola v Integrované střední škole Cheb

Českobudějovičtí se „doma“ dobře předvedli

Expozice školy ve Veselí nad Lužnicí je už tradičně velmi pestrá; studentka Nikola to s hady umí

Střední škola v Kamenici nad Lipou oslaví 50 let

Ukázka pro budoucí mechaniky opraváře

PŘEHLÍDKA NAŠICH ODBORNÝCH ŠKOL

Jakub Krčín by měl určitě radost z treboňské rybářské školy i ze zájmu přihlížejících kluků

Maturanti mohou pokračovat i na Vyšší odborné škole vodního hospodářství a ekologie ve Vodňanech

U stánku písecké lesnické školy bylo celý den plno, pořád je o čem diskutovat

Žlutice – nedlouhá tradice, ale úspěšná škola

Střední škola Oselce nabízí učební i studijní obory

NA VÝSTAVIŠTI V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH 30. 9. – 2. 10.

V expozici mělnické zahradnické školy nemůže chybět vazačské umění, ochutnat jste mohli i školní víno

Dačičtí informovali, předváděli... a žákům to velmi slušelo

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Hněvkovice měla vlastní stánek s občerstvením, předvedla vazačské práce ↵

i výheň s obsluhou budoucích kovářů a podkovářů

Kdo by si neusedl? Zve SOŠ a SOU Sušice

DOBŘE MÍSTO PRO INSPIRACI

Písecká zemědělská škola ctí ve svém názvu tradici a jsou tu i pilní čtenáři Zemědělské školy

Rozhovor se zájemci o studium na tábořské škole

Z pestré nabídky si v Třeboni může vybrat každý „deváták“ a ve stánku školy bylo na co se dívat

Blatná – získání atraktivních odborných dovedností

Plné ruce letáků – před Jihočeskou univerzitou

SPOLEČNOU CESTOU...

2. díl

Muzeum kuchyňských mlýnků

Ještě donedávna působila ve Skuhrově nad Bělou (u Rychnova nad Kněžnou v Orlických horách) celosvětově známá firma PORKERT, která se specializovala na výrobu kuchyňského náčiní a zařízení. Zejména proslula výrobou strojků na mletí masa, strouhanky, máku a nenašli bychom snad jedinou domácnost našich babiček a prababiček, kde tyto kuchyňské strojky a různá „udělátka“ nebyly používány. Počátky působení této firmy a její zaměření na zpracování šedé litiny souvisí s historií dobývání železné rudy v Orlických horách.

Poměrně hojně navštěvované muzeum výrobků světoznámé značky bylo po nedávném ukončení činnosti firmy uzavřeno. Téměř všechny exponáty se však podařilo získat obci Skuhrov a její starosta Bc. Vladimír Bukovský tento počín vysvětluje: „Do našeho informačního centra stále přichází mnoho návštěvníků, které zajímá, co firma vyráběla“, a vede nás do sálu v prostorách areálu obecního úřadu, ve kterém bude sbírka instalována.

Je tu opravdu velké množství exponátů – celými řadami mlecích strojků počínaje, přes kuchyňské váhy až po turbínu z krkonošské Labské boudy. S financováním realizace projektu pomáhá Královéhradecký kraj. Expozice by měla být pro veřejnost přístupná od Skuhrovskeho posvícení, tj. od října tohoto roku. O tom, že se obec Skuhrov snaží historii dnes již zaniklé firmy Porkert oživit, svědčí pravidelně pořádané závody pro českou knihu Guinnessových rekordů v mletí masa na čas.

Calvados z palírny „U Amose“

Opravdu pilotních tj. zajímavých, originálních a neotřelých projektů obcí – financovaných ať už z národních nebo unijních zdrojů – takových, které by český venkov posunuly ve spirále vývoje hledání nových možností rozvoje o něco výše, je jako šafránu. Jedním z těch, co přesahují běžnou normu výstavby chodníků, čističek a veřejného osvětlení je bezesporu moštárna a pěstitelská palírna vybudovaná obcí Skuhrov nad Bělou.

Stavební rekonstrukce zchátralé budovy bývalé školy v Brocné přišla obec na 1,5 mil. Kč. Dotaci ve výši 998 tis. Kč získali z programu LEADER ČR 2005 a vlastní destilační kolonu zakoupila obec za své prostředky, stála asi

1 mil. Kč. „Chápeme tento projekt jako službu místním občanům, kteří si zde mohou nechat zpracovat padané ovoce buď na mošt nebo na pálenku. Je to, jako kdybychom postavili chodník, sice z toho obec žádný finanční profit nemá, ale slouží to lidem a ti jsou spokojenější,“ říká starosta obce Bc. Vladimír Bukovský.

Projekt výstavby moštárny a pěstitelské palírny vnímá starosta Skuhrova nad Bělou Bc. Vladimír Bukovský jako službu obce občanům (Brocná)

V okolí je mnoho sadů, a tak zde vyrábějí slivovici, hruškovici a zejména calvados, což je pálenka z jablek. Jen v loňském roce zde v Moštárně a pěstitelské pálenici „U Amose“, jak zařízení v bývalé brocenské škole nazvali, vyprodukovali 6250 l pálenky. Prostřednictvím dvou pracovníků se zde obec snaží o poskytování komplexních služeb a o výrobu kvalitního produktu. Pomáhají se zpracováním ovoce také chalupářům. Ke každému zákazníkovi přistupují individuálně. Někdo si kvas přiveze sám, někomu ho pracovníci palírny ošetřují v prostorách bývalého obchodu.

Projekt vznikl podle slov starosty obce tak, že se s manažerkou MAS Sdružení Splav Kateřinou Holmovou zúčastnili

školení na ministerstvu zemědělství, kde byl mezi nezrealizovanými projekty jmenován právě projekt pěstitelské palířny. „Byl to pro mě silný impuls, tématu jsem se chytil a tento projekt zrealizoval“, vysvětluje starosta Skuhrova.

Na destilačním zařízení je celkem 62 plomb. Ročně vyplňují stohy formulářů a hlášení, které s provozem lihovarnického provozu souvisí, až si říkají, jestli to všechno stojí

za to. Ale lidé z okolí se naučili tímto způsobem přebytky ze svých zahrad a sadů zhodnocovat a v letech, kdy se urodí ovoce dostatek, je v palířně a moštárně opravdu nával. V podstatě tím je řečeno to nejpodstatnější – realizovaný projekt slouží ke zhodnocování místní produkce, našel své zákazníky a je tedy životaschopný.

Ing. Petr Hienl, ÚZEI Praha

DVĚ VÝROČÍ JEDNÉ ŠKOLY

Desetiletá tradice regionálních výstav ovoce v Českých Budějovicích

Střední odborná škola veterinární, mechanizační a zahradnická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky v Českých Budějovicích oslavila letos na podzim dvě významná výročí – 10 let trvání zahradnického oboru a uspořádání jubilejní regionální výstavy ovoce.

X. regionální výstava ovoce se uskutečnila ve dnech 9.–11. října 2009, byla instalována v tělocvičně školy a v celém areálu probíhaly doprovodné akce. Výstava se těšila značnému zájmu škol, odborné i laické veřejnosti. Její společenský význam pro město i region podtrhla účast řady zástupců veřejného a společenského života. Na vernisáži výstavy vedle ředitele školy Ing. Kábeleho, který výstavu zahájil, vystoupil i vícehejtman Jihočeského kraje MUDr. Kuba, primátor Českých Budějovic Mgr. Thoma, radní Jihočeského kraje RNDr. Krejsová a zástupce partnerské školy z Edelhofo.

Výstava byla vyvrcholením týdne projektového vyučování realizovaného v rámci projektu česko-rakouské spolupráce spolufinancovaného Evropskou unií (z programu Evropské územní spolupráce Cíl 3). Projektového vyučování a tím i přípravy výstavy se zúčastnili i žáci rakouské školy z Edelhofo.

V rámci projektového týdne se tvořila výzdoba interiérů i exteriérů školy, aranžovaly se květiny, ovoce a zelenina, uskutečnila se výstava vazačských prací žáků, a zároveň se připravoval i kulturní program na téma Jablko v dějinách lidstva. Exponáty výstavy představovaly výpěstky členů Ovocnářské unie, Českého zahrádkářského svazu, Českého svazu ochránců přírody, jihočeských velkopěstitelů i žáků a zaměstnanců školy. Ukázky zejména starých odrůd přivezli také žáci z Edelhofo. Do soutěže o Jablko výstavy, Jablko školy a Nejlepší kolekci se přihlásilo 417 exponátů devíti druhů ovoce. Na výstavě byly k vidění hlavně odrůdy jablek, hrušek, kdoulonů, révy vinné, skořápkovin a některého méně známého ovoce jako je dřín obecný, mišpule apod. Nejvíce bylo vystaveno odrůd jablek, a to 207.

Součástí výstavy byla i včelařská expozice, pomologická poradna, workshop přední floristky ČR paní Šebestové a seminář o starých odrůdách ovoce vedených panem Ing. Šáchou. V areálu školy zaujala vystavená zemědělská technika, probíhaly soutěže zručnosti, agility a účastníci si mohli prohlédnout prostory školy pro výuku i pracoviště praxe. Garantem výstavy byli učitelé a žáci zahradnického oboru, kteří zároveň zhotovovali, připravovali a aranžovali exponáty a zajišťovali i kulturní program na vernisáž.

Trochu z historie

Od roku 2003 jsme začali návštěvníkům výstavy netradiční formou představovat i nové trendy ve floristice. Žáci připravili „Stůl hojnosti“ v barvách podzimu s využitím výpěstků ze školního pozemku. V dalším roce jsme prezentovali floristickou přehlídku alegorií na téma „Čtvero ročních období“. Každé období bylo ztvárněno kostýmem zdobeným květinami typickými pro onu roční dobu. Floristické přehlídky se s léty postupně měnily v květinové divadlo, což je novým vývojovým trendem umožňujícím představit květiny, možnosti jejich dalšího využití a zároveň probudit tvůrčí myšlení žáků a zvýšit jejich zájem o studovaný obor.

Zahradnický obor nemá na naší škole dlouholetou tradici, ale dvouletá zahradnická škola zde byla již v letech 1951–1953 a čtyřleté studium zaměřené na výsadbu a údržbu veřejné zeleně bylo realizováno v letech 1993–1998. Z hlediska potřeb regionu a možnosti uplatnění absolventů bylo zaměření studia pouze na výsadbu a údržbu veřejné zeleně příliš úzkou specializací, a tak od 1. 9. 1999 byl na škole otevřen zahradnický obor stal se nejmladším vzdělávacím

centrem pro budoucí zahradníky v jižních Čechách. Neměl sice tradici ani prvotřídní zázemí, ale jeho učitelé a žáci pílí, nadšením a moderními formami výuky v krátké době dokázali konkurovat tradičním zahradnickým školám. Dokladem mimořádné aktivity zahradnického oboru je nejen již vytvořená tradice regionálních výstav ovoce, které se staly významnou výchovně-vzdělávací akcí, i akcí společenskou. Pozornost výstavě věnují profesionální i zájmoví pěstitelé, veřejnost i představitelé regionu.

A ze současnosti

Aktivity učitelů a žáků zahradnického oboru jsou zaměřeny – vedle výuky – na organizování výchovně-vzdělávacích akcí ve škole jako je „Vítání jara“, výstavy příležitostné vazby apod. V Jihočeském muzeu a na akcích na výstavišti Země živitelka prezentují ročníkové projekty zaměřené na lidové zvyky a tradice. Ve snaze vytvořit hezký vztah mezi žáky, absolventy a školou podporují učitelé i vznik nových tradic, jako je přijímání žáků 1. ročníku do cechu zahradnického, vysazování „Stromu maturantů“ apod. Nedocenítejnou zkušeností pro žáky i pedagogy je účast v celostátních soutěžích v odborných dovednostech. Tam je možné porovnat nejen úroveň dosažených dovedností žáků jednotlivých škol, ale i aktuálnost vědomostí a jejich připravenost

pro praxi. Největšího úspěchu – vítězství dosáhlo družstvo školy v r. 2008 na soutěži „Lipová ratolest“. Dobře se umístili i v letošním roce.

Učitelé a žáci zahradnického oboru se iniciativně zapojují i do projektů krajského úřadu, ministerstva školství a města, pomocí kterých budují zázemí pro svůj obor. Za podpory fondů EU vybudovali naučnou stezku, výukový sad, meteorologickou stanici. Odborní učitelé kladou velký důraz na praktickou výuku a využívání moderních metod a pomůcek výuky. Jejich výsledkem byl právě týden projektového vyučování a jeho vyvrcholením X. regionální výstava ovoce.

Na závěr

Regionální výstava ovoce na naší škole si za uplynulá léta našla pevné místo v kulturním a společenském životě regionu. Tomu odpovídá i pozornost, kterou výstavě věnují představitelé veřejného a společenského života Jihočeského kraje, zástupci společenských a profesních organizací a podniků spolupracujících se školou.

Ing. Miloslava Škardová, Ing. Nora Hlaváčová
SOŠ České Budějovice

ŠKOLA NÁM – MY PRAXI

Projektu v rámci programu Leonardo da Vinci sa zúčastnilo v prvom turnuse (5.–16. 10. 2009) šesť žiakov a dve sprevádzajúce osoby.

Vladimíra Nagyová 3. A, Nika Nemergutová 3. B a Ján Drab 3. D s Mgr. Vierou Langovou absolvovali odbornú stáž v meste Chemnitz – Nemecko. Praxovali v cvičnej firme „Kumulus Bettenparadies, GmbH.“, ktorej obchodnou činnosťou je výroba a predaj postelí. Zúčastnení žiaci pracovali v kancelárii, kde si mohli odskúšať a zdokonaľiť sa v práci s kancelárskou a výpočtovou technikou. Vykonávali činnosť spojenú s personálnou agendou, prijatím a potvrdením objednávok. Najzaujímavejšou prácou pre nich bolo zostavenie nového ponukového katalógu, kde preukázali svoje jazykové znalosti, znalosti s prácou s PC i svoju kreativitu.

V programe boli zahrnuté exkurzie – tlačiareň Groer, firma IKEA, štátny archív. Vo voľnom čase spoznávali kultúrne a historické pamiatky Saska, svetoznámy Zwinger v Drážďanoch a zaujímavosti Lipska.

Jana Gromanová 3. A, Dávid Velebír 3. B a Ľubomír Pečenka 3. C s Ing. Róbertom Kovaličom absolvovali

odbornú stáž v meste Havlíčkov Brod – Česko. Praxovali vo firmách – Tiskárny Havlíčkov Brod, a. s., Měšťanský pivovar Havlíčkov Brod a v pobočke ČSOB v Havlíčkovom Brode. Zúčastnení žiaci sa oboznámili s organizačnou štruktúrou firiem, personálnou agendou, administratívnou činnosťou a získali tak prvé skúsenosti s prácou v bankovom sektore.

V programe boli zahrnuté i exkurzie – textilná fabrika PLEAS, a. s., biofarma Hájek a miestna tlačiareň. Počas výletov spoznávali blízke okolie kraja Vysočina, navštívili mesto Jihlava a hlavné mesto Praha.

Verím, že odborná stáž splnila svoje ciele a žiaci si rozšírili svoje odborné i jazykové znalosti.

Ing. Jarmila Tatarková
Spojená škola Stojan 1, Spišská Nová Ves

DEN ZVÍŘAT – NEJEN PRO NĚ, ALE I O NICH

Čtvrtý den v měsíci říjnu je významný pro všechny milovníky zvířat. Určitě dobře víte, že 4. 10. se celosvětově slaví Den zvířat. K tomuto dni uspořádala Střední odborná škola Poděbrady ve spolupráci s jezdeckým klubem Choťánky akci k oslavě tohoto svátku. Na akci byly pozvány děti z různých škol, i široká veřejnost. O tom, jak vše probíhalo, se dočtete v tomto článku.

Oslavy svátku zvířat byly programově rozděleny do dvou dnů. Přímo v neděli 4. října 2009 proběhla část akce v areálu jezdeckého klubu Choťánky, kde si návštěvníci mohli vyzkoušet jízdu na koni a různé cviky. K vidění bylo i pár zajímavých ukázek např., jak se střihá vlna z ovčí pomoci elektrického strojeku a také úprava jejich paznehtů, nebo ukázka přirozené komunikace cvičitelky s koněm. Na této ukázce bylo zajímavé, že kobyla se vůbec nebála přejít igelitový pytel, byla jím dokonce přikryta jako pláštěnkou. Nevystrašila jí ani zapálená louč a praskání bičem, kobyla šla se zavázanýma očima s naprostou důvěrou za svou cvičitelkou.

Další na programu bylo cvičení psů. Jako první ukázkou jste mohli zhlédnout výcvik psa pro nevidomé. Zde je hlavním úkolem psa, aby označil různé nerovnostní překážky např. schody, obrubníky, ale i různé předměty a vyvedl nevidomého bezpečnou cestou. Pes také musí umět zastavit před přechodem či najít zastávku autobusu. Druhé psí vystoupení bylo spíše pro oko diváka. Pes se svým psovodem předváděl ukázkou poslušnosti ze sportovní kynologie, která je mimochodem velice podobná služebnímu výcviku psů. Závěrem tohoto dne byla ukázkou cvičených králíků, ti předváděli, jak dokážou zdolávat různé překážky, toto představení ocenili především děti.

Pokračování oslav Dne zvířat proběhlo 6. října na pozemku Střední odborné školy a školního hospodářství v Poděbradech. Zde si žáci třetích ročníků oborů agropodnikání a přírodovědného lycea připravili program pro školou povinné návštěvníky. V areálu školy a statku byla rozmístěna různá stanoviště, kde se návštěvníci mohli dozvědět něco

o reprodukci jednotlivých hospodářských zvířat. Probíhala zde přednáška o spermatu i s názornou ukázkou pod mikroskopem. Ve školní aule pak byla stanoviště nejen s domácími zvířaty jako jsou pes, kočka či křeček, ale k vidění byli i švábi nebo šneci. Na školní zahradě se nacházela stanoviště s drobnými hospodářskými zvířaty, jako jsou slepice, holubi, králíci, poníci a jiné. U stanoviště ovčí byla ukázkou sprádání ovčí vlny, která byla pro návštěvníky velmi zajímavá. Kdo měl zájem a byl zručný, mohl si tuto neobvyklou činnost vyzkoušet. Děti nosily zvířátkům i různé dobrotky, od chleba po jablíčka a mrkve. Nacházelo se tu i stanoviště o pohlavním dimorfismu, což je zevní rozdíl mezi samcem a samicí. Své místo tu měla i stanice pro handicapované živočichy z obce Pátek. Nechyběla ani přednáška o zvířatech, která prošla záchranou stanicí, a také obeznámení s tím, co vše tato pomoc obnáší. Na ukázkou si s sebou pracovník stanice přivezl své tři svěřence: ježku, sovu a sokola, které se nechali dětmi i pohladit. A nezapomeňme na školní statek, tam žáci mohli navštívit hned dvě stanoviště s hospodářskými zvířaty a dozvědět se tak vše o krávcích a prasatech.

Na závěr chci dodat, že při pořádání akcí, jako byla tato, je důležitá i příprava. Té jsme věnovali velké úsilí. Odměnou nám bylo předání našich znalostí dětem, které se s některými zvířaty seznámily zase o kousek blíže. Já osobně jsem se na této akci také podílela a mohu tedy s jistotou říct, že pro studenty jsou to cenné zkušenosti a také odreagování od normální výuky. Den zvířat v Poděbradech jsme si všichni skvěle užili!

Věra Strnadová, 3.A, SOŠ Poděbrady

PODBOŘANY VE SVĚTĚ REKORDŮ

Střední odborná škola Střední odborné učiliště Podbořany ve spolupráci s městem Podbořany, agenturou Dobrý den, Rádiem Blaník a firmou Ekoselect a. s. Chomutov uspořádala dne 23. 9. 2009 akci Sluníčko Rádía Blaník.

Tým 32 studentů ve sportovním areálu TJ Tatran Podbořany během dvou hodin vytvořil nový český rekord – z 10 tis. PET lahví sestavil obří sluníčko Rádía Blaník. Tomuto rekordu přišlo fandit na 2 tisíce diváků, kteří se bavili i při soutěžích, barmanské show a vystoupení zpěváka Josefa Vágnera.

Do zábavného ekologického projektu se několikaměsíčním sběrem PET lahví zapojili i žáci jiných škol a obyvatelé Podbořan, a to s cílem pokusit se o rekord a zároveň

něco prospěšného udělat pro životní prostředí města. PET sluníčko totiž půjde k recyklaci do firmy Ekoselect a bude nám tak dělat radost v dalších plastových výrobcích. Snad se touto zdařilou akcí podařilo přispět k tomu, aby to opravdové sluníčko hrálo naší planetu o něco déle.

Fotografie PET sluníčka Rádía Blaník si můžete prohlédnout na stránkách školy www.sos-podborany.cz

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ DĚLÁ ŠKOLU

Projekty na Střední škole zemědělské a ekologické v Žatci

Dne 16. září 2009 se uskutečnilo první pracovní setkání žáků a učitelů zapojených do česko-německého projektu „Životní prostředí dělá školu“.

Na třech saských a třech českých školách bude v průběhu projektu iniciováno šest Žákovských environmentálních s. r. o. Vedle schopností a dovedností v podnikatelském jednání se žáci a žákyně v projektu naučí také praktické ochranné životního prostředí. V rámci projektu budou uskutečněny společné exkurze, soutěž o nejlepší žákovskou firmu a závěrečná prezentace vlastních firemních aktivit. Bude podporována výchova k samostatnosti a zodpovědnosti a zajištěno trvalé napojení na ekologické smýšlení. Projektu, který poběží do března 2011, se účastní 14 žáků 3. B. ročníku pod vedením Mgr. Richarda Kopřivy. Koordinátorkou projektu pro českou stranu je slečna Z. Hanáková.

Škola je rovněž zapojena do projektu „Environment jako nedílná součást výuky a života“, jehož cílem je zpracování různých témat týkajících se životního prostředí a jejich začlenění do praktické výuky. Projekt směřuje k vytvoření internetové databáze výukových témat, která by měla být po ukončení projektu volně k dispozici širší veřejnosti.

Za školu na kartách pracují Mgr. Richard Kopřiva a Ing. Helena Kopalová. Koordinátorem projektu je Bc. Jan Šedivý.

Mgr. Richard Kopřiva
Střední škola zemědělská a ekologická Žatec

MEZINÁRODNÍ SETKÁNÍ STUDENTŮ V NĚMECKU

V rámci projektu Comenius se Střední škola zemědělská a ekologická v Žatci zúčastnila mezinárodního setkání studentů a pedagogů z Německa, Polska a České republiky.

Setkání se uskutečnilo v Sasku ve dnech 17.–21. 9. 2009 na základě pozvání dlouholeté partnerské školy – Odborné školy zemědělské v Döbelnu. Naši školu zastupovalo osm studentů a dva pedagogové. Kolegové z Döbelnu pro nás připravili bohatý a zajímavý program – návštěvu buvolí a kozí farmy, podniků na pěstování a zpracování brambor a ovoce, ale i prohlídku přírodovědného muzea či románského kláštera.

Hlavním programem setkání se stala prezentace středních škol na dožínkových slavnostech v Altmittweidě. My všichni jsme se snažili co nejlépe představit svoji školu, město

a stát svými tradičními produkty a národními zvyky. Naši studenti velmi úspěšně prezentovali žateckou chmelařskou oblast spojenou s ochutnávkou pív. Děkujeme Chmelařskému institutu v Žatci za pomoc při zajištění této akce.

Setkání s ostatními partnery proběhlo v přátelské atmosféře za krásného slunečného počasí. Nám všem se zahradničení velmi líbilo, naši němečtí partneři byli velmi pohostinní, ubytování jsme byli v krásném hotelu uprostřed přírody, mohli jsme se zdokonalit v německém jazyce, poznat nové přátele. Již nyní se těšíme na další setkání v příštím roce.

Mgr. Eva Dundeková
Střední škola zemědělská a ekologická Žatec

LIGA ZEMĚDĚLSKÝCH ŠKOL

Tento seriál jezdeckých parkurových závodů má již šestiletou tradici. V prvních ročnících soutěžili pouze studenti ze středních zemědělských škol a učilišť. V současné době jsou tyto závody přístupné pro studenty všech středních škol.

Z původních pěti základních kol byla soutěž rozšířena v letošním roce o další tři kola. Základní kola jsou pořádána v Humpolci, Benešově, Chrudimi, Lanškrouně a v Pardubicích. Ze základních kol se jezdcům započítává umístění na prvním až desátém místě. Podle bodového zisku se vyhodnotí pořadí na prvních pěti místech a ocenění jsou předána v září v Pardubicích.

O ligu škol je mezi studenty velký zájem. Základních kol se účastní kolem čtyřiceti koní a jezdců. V těchto kolech jsou vypisovány tři skokové soutěže, to znamená kolem sto startů v průběhu jednoho dne. Zajištění závodů klade velké organizační a finanční nároky na pořadatele i na školy, které své studenty do ligy škol vysílají. Soutěže ligy škol jsou pořádány v průběhu celého školního roku.

Vyvrcholením ligy škol jsou závody na výstavě „Koně v akci“ v Pardubicích. Zde jsou pořádány jezdecké soutěže o Pohár ministra školství, kterého se mohou zúčastnit jezdci a koně, kteří absolvují nejméně dvě základní kola ligy škol.

Na schůzce pořadatelů bylo dohodnuto, že i v dalších letech bude liga škol pokračovat.

Výsledky Poháru ministra školství v Pardubicích 4. září 2009

Zahajovací soutěž ZM

1. Faltýnková – Lanškroun
2. Čeledová – Humpolec
3. Šulcová – Humpolec

Pohár ministra školství, stupeň Z

1. Fléglová – Chrudim
2. Novotná – Chrudim
3. Faltýnková – Lanškroun

Otevřená soutěž ZL

1. Kopřivová – Chrudim
2. Lupínek – Kladruby
3. Máchová – Humpolec

Výsledky Ligy škol ve školním roce 2008–2009

1. Fléglová – Chrudim
2. Faltýnková – Lanškroun
3. Másilková – Humpolec

Organizační výbor Ligy škol

DOSTIHY ŽÁKŮ VE SLUŠOVICÍCH

Na slušovickém závodišti se 12. září uskutečnily dva mezinárodní dostihy žáků.

V Ceně společnosti MAMIAN, spol. s r. o. na 1 100 metrů zvítězil Arzek s Tomášem Vodrážkou, žákem naší školy, druhá doběhla Canadian Lady s Tomášem Vrajem, zástupcem z Kroměříže, třetí Icy Spicy s Veronikou Fricovou, čtvrtý Tulum s Filipem Koplíkem a pátá Miss Hany s Petrou Ordnerovou. Dále závod dokončili Salveo s Ondřejem Velkem, Rocky Rain s Markétou Dostalovou, Rabbit Bounty s Janem Vernerem, Salanga s Marií Strnadovou, Pan Tau s Helenou Šicovou a Charles Ray s Pavlínou Honsovou.

V Ceně společnosti K-K METAL, a. s. na 2 200 metrů v lotu osmi koní zvítězila Anglická Královna s Tomášem

Vrajem, druhý doběhl Santa Boy s Richardem Bartoněm, zástupcem ze Slovenska, třetí princezna Xenie s Ondřejem Velkem, čtvrtá Vodnice s Petrou Prenerovou, pátý Cheri Poind s Filipem Koplíkem, dále dokončili Rellus s Tomášem Vodrážkou, Cavalera s Helenou Šicovou a Evelin s Marií Strnadovou.

Po skončení dostihového odpoledne následoval přesun do Velké Chuchle, kde byl druhý den naplánován další žákovský dostih.

Ing. Marcela Sýkorová, SŠDSaJ Velká Chuchle

DOSTIHY VE VELKÉ CHUCHLI

Prvním dostihem neděle 13. září byla Cena společnosti MONZAS, spol. s r. o. na 1 400 metrů.

Do boxů vstoupilo 8 koní, po startu udávala tempo Rabbit Dream s Pavlínou Honsovou, tu před cílovou páskou předstihla Roseburn s Petrou Prenerovou, která zvítězila poprvé a Golondrina s Markétou Dostalovou. Čtvrtý byl Rolling Ocean s Helenou Šicovou, pátá Premiéra s Ondřejem Velkem, dále Emirhan s Tomášem Vrajem, Labbela s Janem Vernerem a Kahili King s Filipem Koplíkem. Dostih byl pokračováním seriálu o Pohár společnosti Pražská energetika, a. s. – Hippospol Cup 2009, nad kterým převzala záštitu náměstkyně primátora hl. m. Prahy Ing. Marie Kousalíková.

V nejvíce dotovaném dostihu odpoledne – Záříjovém handicapu (100 000 Kč) – neklamal důvěru stáje Hrubý Terssio s žákem Janem Vernerem, když zvítězili jistě o 1 a čtvrt délky před Golden Eagle s Petrem Foretem.

Ve Zlatém poháru elektrizace železnic Praha, a. s., dostihu přes proutěné překážky (I. kategorie) na 4 200 metrů zvítězil velmi lehce o 8 délek Amber Hill s žákem Josefem Vánou, který si tak upevnil prvenství v překážkovém šampionátu jezdců.

-ms-

NÁŠ ÚSPĚŠNÝ ABSOLVENT

Dalibor Török v roli trenéra

Vedle italského závodiště Merano se stává dalším oblíbeným cílem českých dostihových trenérů Francie – Longchamp.

Dne 1. 9. 2009 zvítězil svěřenec trenéra Dalibora Töröka (dříve aktivního žokeje, synovce legendárního šampióna žokejů Vlastimila Smolíka) čtyřletý The Joe Mcardle, jehož úspěch komentovaly dostihové noviny Paris Turf.

Vive la Tchèque!

Tento mladý, v České republice zavedený profesionál, nikdy neváhal přijet na naši půdu. Ostatně, pro jeho svěřence to nebyl žádný zkušební tah, neboť ten již doběhl druhý v Lyonu a před měsícem skončil sedmý v Deauville...

Je zvykem vídat Angličany, Němce, Italy a Španěly křížit cestu našim plnokrevníkům. Nyní si i Češi oblíbili Longchamp. Jedno sympatické vyjasnění deštivého dne.

O měsíc později 18. 10. 2009 získal na tomtéž závodišti třetí místo dvouletý Ramble On, druhý z Ceny zimního favorita. Oba koně jsou v majetku stáje Martin Wolf-Clint, v jejich sedle byl přední francouzský žokej Thierry Jarnet.

Ing. Marcela Sýkorová, SŠDSaJ ve Velké Chuchli

SLAVNOSTI S TRADICÍ

Trh tradičních produktů a řemesel v Miloticích

Dne 20. 9. 2009 proběhl v prostorách kolem zámku v Miloticích (u Kyjova) VII. trh tradičních produktů a řemesel. Pořadatelem akce byl mikroregion Nový Dvůr (6 vinařských obcí, kolem 13 tisíc obyvatel), který je členem MAS „Kyjovské Slovácko v pohybu“.

Ve stylových dřevěných stáncích představili své výrobky zruční řemeslníci a živnostníci z jednotlivých obcí mikroregionu. Zajímavé předměty bylo možno nejenom koupit, prodejci často ukazovali jejich vznik přímo v prostorách stánku. Návštěvníci akce měli možnost obdivovat šikovné ruce vyšivaček krojů, drátenice, keramika, houslaře, maléřeček velikonočních kraslic, aranžérky květin atd. Potěšujícím faktem bylo to, že o uchování tradic mají zájem i zástupci nejmladší generace. Například vedle starších a zkušených maléřeček, které předváděly umění zdobení kraslic formou vyškrabování, se představila se svými výrobky i mladá děvčata. Jimi vytvořené kraslice naznačovaly, že o pokračovatelky této náročné tradice nemusí mít v regionu obavy, protože výsledná ozdobená vajíčka byla opravdu povedená!

Velkou pozornost návštěvníků přitahovaly stánky, ve kterých se předváděla výroba různých místních produktů a specialit. Pro mnohé dospělé ale především pro děti, bylo nevšedním zážitkem sledovat, jak se dříve vařila povidla, škvařilo se v kotlích sádlo, či se připravovala místní krajová jídla (například beleše z bramborového těsta). Podle zájmu si všichni mohli vytvořit aranžmá ze suchých květin, vymodelovat si figurku z marcipánu a dospělí navíc vyzkoušet, že natáhnout tekutinu do košťáky není žádná snadná věc...

V exteriérech kolem zámku bylo připraveno i množství doprovodných akcí – výstava drobného domácího zvířectva, loutkové divadlo pro děti, výstava krojů a krojových součástí, košť vín jednotlivých obcí mikroregionu a spousta dalších. Na hlavním podiu se střídaly se svým připraveným programem soubory z jednotlivých obcí.

Akce, která si již získala pevné místo v programovém kalendáři regionu, nebyvalou měrou přispívá k vzájemnému nenásilnému poznávání se obyvatel místního kraje. A nejenom to – v rámci navazování partnerských vztahů s ostatními regiony ČR, byli na tuto akci pozváni zástupci partnerské střeďočekské místní akční skupiny – Posázaví o.p.s. Členové hostitelské MAS Kyjovské Slovácko v pohybu představili hostům vedle této akce i další zajímavé projekty, které se jim v území již podařilo dokončit (a že v této MAS se opravdu mají čím pochlubit!).

Trhům i slavnostem přálo nádherné počasí, velká návštěvnost pomůže organizátorům v získávání dalších zajímavých regionálních řemeslníků a umělců pro příští ročníky. Bližší informace o mikroregionu a jeho aktivitách získáte na www.novy-dvur.cz

-bačka-

VZÁJEMNÉ POZNÁVÁNÍ – CESTA KE SPOLUPRÁCI

Zemědělství v ČR a v USA – stát Georgia

Úsek životního prostředí, výzkumu a vzdělávání Ministerstva zemědělství České republiky připravil na 9. října 2009 odborný seminář pro pracovníky státní správy a výzkumu, pro poradce v agrárním sektoru, zemědělce a odbornou veřejnost.

Seminář „Zemědělství v ČR a v USA – stát Georgia“ se věnoval otázkám zemědělské biomasy jakožto obnovitelnému zdroji energie v České republice a v Georgii a problematice GMO z pohledu aktuální situace v ČR a v USA. Dalšími tématy semináře byla ekologizace zemědělství v USA a obecně problematika zemědělství v ČR, EU a v USA. Mezi přednášejícími hosty byli na semináři rovněž přítomni zástupci agrárního sektoru a výzkumu USA (stát Georgia), kteří poskytli svůj pohled na aktuální stav řešení dané tematiky ve Spojených státech.

Seminář uvedl náměstek ministra zemědělství – úsek životního prostředí, výzkumu a vzdělávání ING. JIŘÍ URBAN. Podnětem k uskutečnění této konference byla jeho účast na exkurzi v USA, kde měl možnost se seznámit s tamním zemědělstvím a navázat i osobní kontakty. Hosté z USA, kteří přijeli poznat české zemědělství a přijali pozvání k vystoupení na semináři, otevřou i další možná témata ke spolupráci.

V první části semináře přednášející srovnávali zemědělství Spojených států a zemědělství v ČR a v EU.

Ředitel Ústavu zemědělské ekonomiky a informací ING. VÁCLAV BAŠEK, CSc. uvedl základní charakteristiku českého zemědělství, představil české zemědělství od jeho historie po současnost, od vstupu do EU po dnešní dny. Seznámit posluchače se zemědělstvím Spojených států a státu Georgia bylo přímo radostí panu DONNII SMITHOVI. Tento původně farmář v současnosti působí jako poradce a spolupracovník guvernéra, pracuje na utváření zemědělské politiky státu Georgia.

V druhém tematickém bloku k obnovitelným zdrojům energie a k biotechnologii v zemědělství vystoupili dva odborníci z výzkumných ústavů a ředitelka Energy Innovation Center paní Jill Stuckey.

ING. PETR JEVIČ, CSc. z Výzkumného ústavu zemědělské techniky popsal současný stav a výhled trvale udržitelného rozvoje biogenních paliv v ČR. Česká republika byla jednou z prvních zemí, kde začala výroba bionafty a význam biopaliv 2. generace, i přes různé problémy, bude stoupat. Biomasu jako obnovitelný zdroj energie v ČR představil ING. SERGEJ UŠŤAK, CSc. pracovník Výzkumného ústavu rost-

linné výroby a seznámil posluchače se současnou situací a perspektivami využití tohoto zdroje. Zajímavé bylo porovnání problematiky u nás se státem Georgia v podání paní JILL STUCKEY. Ta vysvětlila strategii jejich centra, které se obnovitelnými zdroji energie a jejich využitím zabývá.

Poslední třetí blok uvedl ING. PETR BENEŠ z odboru bezpečnosti potravin, environmentálního rozvoje a prevence znečištění MZe ČR. Zastoupil i svou kolegyni a pohovořil o českých zkušenostech s pěstováním geneticky modifikovaných plodin a o aktuální situaci ve schvalování geneticky modifikovaných potravin a krmiv.

Při závěrečné přednášce na téma přístupu k životnímu prostředí v kontextu s využitím GMO v Georgii si pan DONNIE SMITH kladl otázky, co děláme, abychom chránili půdu a vodní zdroje s ohledem na pěstování geneticky modifikovaných plodin. Popsal program péče o životní prostředí, možnosti hospodaření s vodou, postavení farmáře v této situaci a význam GMO. Osobně si myslí, že geneticky modifikované plodiny jsou otázkou budoucnosti.

V následné diskuzi se otevírala témata genového inženýrství ve vztahu k rychle rostoucím rostlinám, vhodnost cukrové řepy pro výrobu bioetanolu, složitost a délka povolenacích a schvalovacích procesů u nás, problém obsahu organických látek v půdě..., neochudí odstranění organické hmoty (za účelem zpracování) půdu?

Otázky by mohly pokračovat. Zahraniční odborníci se těší na spolupráci s Českou republikou, chtějí se od nás něco naučit, znají naše úspěchy s řepkou. Cesta je otevřená.

Pan náměstek Urban poděkoval přednášejícím i všem za věcnou diskuzi, která uzavřela program. Téma obnovitelné zdroje energie patří do zemědělství. Hlavní problém zemědělců není vyrobit, ale je to nadprodukce (z pohledu evropského). U amerických kolegů oceňuje neideologickou klidnou diskuzi, kdy se dva partneři (ne soupeři) snaží najít to nejpříjemnější řešení pro všechny.

• • •

Redakční poznámka: V následujících číslech bychom vám rádi nabídli samostatné články z jednotlivých vystoupení přednášejících podle toho, jak se nám je podaří od autorů získat.

DOBŘÉ JÍDLO, DOBRÉ PITÍ PRODLUŽUJÍ ŽIVOBYTÍ

Výstavu s tímto krásným názvem připravilo Národní zemědělské muzeum Praha a můžete ji navštívit ještě do 3. 1. 2010.

Pro nejmladší návštěvníky muzea je výstava o historii jídla, stravování a stolování v českých zemích opravdu historií, ale ti starší se u určitých exponátů a v určitých prostorách najednou ocitají najednou s jemnou nostalgií v kuchyni či obchodě svého dětství, mládí... Výstava se nezabývá pouze vývojem

Elektrický kávovar Espresso – etážový. Nejspodnější patro je elektrický ohřívač na třech nožičkách se třemi elektrickými vstupy. Druhé patro je na vodu, třetí na kávu, horní patro má otočný poklop a končí uzávěrem s chapadlem pro naplnění šálků vyvětveným do šesti trubiček.

stravovacích zvyklostí našich předků, ale ukazuje zároveň proměny míst, kde docházelo a dochází ke konzumaci jídla.

Expozice přináší řadu ukázek, předmětů, textů i obrázků historie kuchařství, starověkého, ale i současného domácího

Třínožka do černé kuchyně, což byl prostor pod komínem v zadní nebo boční části síně. Bylo zde umístěno otevřené ohniště, na kterém se připravovaly pokrmy. Za ohništěm bylo ústí pece a přikládalo se tudy do pece ve světnici. K zavádění černé kuchyně ve vesnickém prostředí dochází na území Čech od poloviny 16. století.

ho i veřejného stolování a stravování. Návštěvníci mohou porovnat vybavení kuchyně z přelomu 19. a 20. století, uvidí středověkou krčmu i ukázkou podoby hostince z počátku minulého století. Seznámí se s různými druhy potravin a způsoby jejich konzumace, poznají, jak a k čemu sloužilo koření, naučí se, jak mají správně potraviny uchovávat a budou mít i možnost prohlédnout si staré kuchařské knihy a recepty.

K vidění jsou i předměty, které již v dnešních moderních kuchyních nenajdeme, mj. náčiní cukrářského řemesla, kuchyňské přístroje, dobové předměty a mnoho dalších zajímavostí.

VÝSTAVA VZDĚLÁNÍ A ŘEMESLO

Na začátku školního roku (30. 9. – 2. 10. 2009) připravilo českobudějovické výstaviště již 15. ročník výstavy Vzdělání a řemeslo.

Ta letošní se uskutečnila za finanční pomoci Jihočeské hospodářské komory a ve spolupráci s Krajským úřadem Jihočeského kraje. Finanční prostředky na tuto výstavu byly získány z projektu „Perspektivy přeshraničního vzdělávání“ a díky této skutečnosti byl na výstavě přítomen bavorský partner i jednotlivé školy z Bavorska.

Své vzdělávací zařízení představilo více než 100 českých škol a necelá desítka škol zahraničních. Nedílnou součástí výstavy byla i prezentace výrobců a prodejců školních a kancelářských pomůcek, nakladatelství a vydavatelství, představení vzdělávacích projektů a nadací. Výstava je zároveň místem setkávání pedagogických pracovníků, pro které

je připravován na celostátní úrovni odborný doprovodný program zahrnující aktuální problémy školství a problematiku trhu práce. Po celou dobu výstavy probíhal bohatý doprovodný program – celostátní soutěže v řadě učebních a studijních oborů, tematické přednášky a diskuse. Pro mladé návštěvníky bylo připraveno poutavé předvádění nejrozličnějších řemesel a zručností, nechyběl ani oddychový zábavný program.

Smyslem výstavy Vzdělání a řemeslo je oslovit zejména žáky posledních ročníků základních škol a jejich rodiče a nabídnout atraktivní formou maximální množství informací potřebných při rozhodování o budoucí kariéře.

DEN REGIONÁLNÍCH POTRAVIN

Libereckého kraje

V pátek 2. října 2009 proběhl v Liberci již třetí ročník Dne regionálních potravin Libereckého kraje.

Akci pořádal již tradičně Liberecký kraj spolu s Regionální agrární radou Libereckého kraje (RAR LK) a s podporou Ministerstva zemědělství. Záštitu nad tímto ročníkem převzali předseda Senátu ČR Přemysl Sobotka a hejtman Libereckého kraje Stanislav Eichler.

Záštitu převzali předseda Senátu Přemysl Sobotka a hejtman Libereckého kraje Stanislav Eichler

Tentokrát se akce uskutečnila na nám. Dr. Edvarda Beneše před libereckou radnicí. Celý den probíhal bohatý doprovodný program, kterým provázal známý moderátor Tomáš Krejčíř a jako hosté se představili zpěvačka Yvon-

ne Přenosilová a herec Pavel Nový, který na sebe prozradil, že je původem kuchař. Návštěvníci, kterých byly v průběhu celého dne stovky, mohli ochutnávat z bohaté nabídky různých dobrot vyrobené na území Libereckého kraje – od mléčných a masných výrobků, přes pečivo, ovoce a zeleninu, až po alkoholické a nealkoholické nápoje.

S přítomnými hosty si všichni mohli zasoutěžit o ceny regionálních potravinářů a zhlédli ukázky vaření z regionálních potravin. K ochutnání byl i „vítěz soutěže“ o nejlepší potravinářský výrobek roku, kterým se letos stal malinový dort od výrobce Jizerské pekárny spol. s r.o. Kvalitní produkty regionálních výrobců si návštěvníci mohli zakoupit a v neposlední řadě měli možnost navázat také kontakty s těmi, kteří tyto produkty vyrábějí. O výrobky byl tak velký zájem, že na sklonku dne už lekteří výrobci měli zcela vyprodáno. Kdo Den regionálních potravin navštívil, odcházel spokojený.

Ing. Jitka Tvrzníková
Regionální pracoviště ÚZEI Liberec

Foto na 2. str. obálky: Dne regionálních potravin se zúčastnil i Ing. Josef Vozka, 1. náměstek ÚZEI

VÝZKUMNÝ ÚSTAV ROSTLINNÉ VÝROBY, V.V.I.

Praha 6 – Ruzyně

pořádá dne 26. 11. 2009 od 9 hod. už sedmý seminář v aule VÚRV

Určování a hodnocení chorob obilnin

Vliv biotických a abiotických stresů na výskyt a vývoj chorob

Seminář by měl odpovědět na řadu otázek, jako jsou charakteristické příznaky chorob pěstovaných obilnin, metody určení chorob, hodnocení závažnosti a výskytu chorob, reakce rostliny k chorobě, zjišťování virulence patogenů nebo jejich patotypů (ras) k hostitelské rostlině.

Vložné (platby při registraci) zahrnuje občerstvení, oběd a sborník: 400 Kč, studenti 50 Kč

Program semináře je přístupný na webových stránkách www.vurv.cz, Aktuality

Odborný garant: Ing. Lubomír Věchet, CSc.

Příhlášky na tel: 233 022 361, E-mail: vechet@vurv.cz

SVETOVÝ DEŇ POTRAVÍN 2009

Oslavy Svetového dňa potravín, ktoré sa konali v piatok 16. októbra 2009 v kongresovej sále Agroinštitútu v Nitre, slávnostne otvoril minister pôdohospodárstva SR Vladimír Chovan.

Cieľom týždňa podpory (od 12. do 16.10. 2009) Svetového dňa potravín na Slovensku bolo spropagovať Svetový deň potravín a prostredníctvom dní otvorených dverí na vybraných pôdohospodárskych podnikoch sprístupniť verejnosti príklady dobrého hospodárenia v praxi. K aktivitám, ktoré sa uskutočnili počas tohto týždňa, patrila aj podpora projektu Školské ovocie, v rámci ktorej boli rozdávané jablká na námestiach a peších zónach troch slovenských miest (Nitra, Banská Bystrica a Košice).

Organizácia Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) si každoročne pripomína Svetový deň potravín, ktorý je vyhlásený na 16. október. Generálny riaditeľ FAO vyzýva všetky členské krajiny, aby sa zapojili do tejto aktivity a upozornili tak na kritickú situáciu v náraste počtu hladujúcich a podvyživených vo svete. Svetový deň potravín je v roku 2009 zameraný na tému „Dosahovanie potravinovej bezpečnosti v čase krízy“. Táto téma má tiež za cieľ pripomenúť nám, že počas poklesu svetového hospodárstva sú malí farmári a vidiecke oblasti, kde žije viac ako 70 percent hladujúcej svetovej populácie, významne ovplyvnené cenami potravín a palív z rokov 2007–2008 a následnou finančnou krízou. Pri predpokladanom náraste hladujúcich

ľudí o 105 miliónov v r. 2009, je v súčasnosti 1,02 miliardy podvyživených ľudí vo svete, čo znamená, že takmer šestina populácie trpí hladom.

Pre dosiahnutie konsenzu a úplné odstránenie hladu sú potrebné nielen verejné, ale aj súkromné investície do poľnohospodárstva, ako aj kvalitnejšie riadenie otázok potravinovej bezpečnosti. Téma Svetového dňa potravín 2009 poskytuje možnosť pripomenúť nám, že medzinárodné spoločenstvo potrebuje urýchlené a koordinované aktivity v boji s negatívnym vplyvom oslabeného svetového hospodárstva na najchudobnejšie krajiny sveta.

zh

Fotodokumentácia na 2. str. obálky:

Otvorenie podujatia ministrom pôdohospodárstva SR Vladimírom Chovanom

Verejné odborné fórum – panelová diskusia na tému „Dosahovania potravinovej bezpečnosti v čase krízy“

Výzdobu kongresovej sály pri príležitosti národných osláv Svetového dňa potravín urobili študenti Strednej odbornej školy v Šuranoch

Podpora projektu Školské ovocie – pešia zóna v Košiciach

VÝZNAMNÉ VÝROČÍ

Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně

I. díl

Národní shromáždění Československé republiky 24. července 1919 přijalo zákon č. 460 Sb., kterým se v Brně zřizuje „samostatná československá státní vysoká škola zemědělská o dvou oborech: hospodářském a lesnickém se čtyřletou dobou trvání studia a českou vyučovací řečí“.

Cílem školy – podle organizačního statutu – bylo vzdělávat a vychovávat své posluchače, „aby charakterem a vědomostmi byli s to samostatně vědecky bádati a tvořiti, jakož i samostatně vésti zemědělské práce v podnicích a úřadech“.

Nové Vysoké škole zemědělské v Brně nabídlo město také novou budovu v Černých Polích

Morava o založení vysoké školy zemědělské dlouho usilovala

Již roku 1863 se moravský zemský výbor otázkou vysokoškolského zemědělského vzdělávání zabýval. Proběhla dokonce anketa předních tehdejších odborníků na téma „návrhy k organizaci zemědělského vyučování na Moravě vůbec, vysokoškolského zvláště“. V následujícím roce moravský sněm o této záležitosti znovu jednal a pověřil zemský výbor vyjednáváním s vládou s cílem nalézt optimální spojení projektovaného samostatného ústavu s technikou v Brně. Leč řešení se nenašlo.

Další vývoj v této věci ovlivnily události kolem rakousko-uherského vyrovnání. „Prosincová ústava“ z 21. 12. 1867 zakotvující nové státoprávní uspořádání říše, rozhodla mimo jiné o tom, že hospodářská akademie ve Uherských Starých Hradech počínaje školním r. 1868/1869 přejde pod správu uherského ministerstva. Předlitavsko tak zůstalo bez zemědělského učiliště vysokoškolského typu. V listopadu 1868 byl svolán do Vídně zemědělský kongres, který měl projednat řešení naléhavých otázek rezortu. K detailnímu projednání školské problematiky byla zvolena zvláštní komise, která navrhla z říšských prostředků vybudovat vysokou školu zemědělskou. Mezi městy, kde měla sídlit, zaznělo Brno i Praha – zvítězila však Vídeň. Návrh zákona o zřízení Vysoké školy zemědělské ve Vídni (Hochschule für Bodenkultur) byl vládou do sněmovny předložen 23. ledna 1872 a přijat 18. března 1872. Tím byl dán jeden ze závažných argumentů pro odmítání vysokoškolského učiliště pro Moravu i v Čechy na řadu dalších let. Podrobněji se vývojem odborného zemědělského školství na Moravě se zabývají v řadě studií DR. EDVARD REICH (1885–1943), či známý zahradnický a vinařský odborník a současně také historik VŠZ v Brně PROFESOR MILOSLAV VÁVRA (1910–1991).

Cesta k přijetí zákona nebyla jednoduchá

Krátce po vzniku samostatného státu se sešly v Národním shromáždění hned tři návrhy zákonů obdobného typu: 15. listopadu 1918 skupina poslanců pod vedením MUDr. OTAKARA SRDÍNKA (1875–1930), řádného profesora histologie a embryologie Karlovy univerzity, podala návrh zákona na zřízení Vysoké školy veterinární v Praze, 19. listopadu 1918 předložila návrh na zřízení univerzity s českou řečí vyučovací v Brně skupina poslanců pod vedením ALOISE JIRÁSKA (1851–1930) a DR. KARLA ENGLIŠE (1880–1961) a 10. prosince téhož roku skupina poslanců v čele s KUNEŠEM SONNTAGEM (1878–1931) navrhuje zřízení samostatné Vysoké školy zemědělské v Brně. Návrhy byly v tomto pořadí také projednávány a schvalovány: Zákon o zřízení československé státní Vysoké školy veterinární byl přijat 12. 12. 1918 s tím, že se v konečném znění změnilo sídlo školy – místo Prahy Brno. Zřízení československé státní Masarykovy univerzity v Brně bylo uzákoněno 28. ledna 1919 a datum přijetí zákona o VŠZ v Brně již známe.

V čele navrhovatelů „našeho“ zákona stál tak přední zemědělský politik té doby, rodák z Lazců u Uničova, majitel čtyřicetihektarového statku ve Střelčicích na Moravě. Ve volbách v r. 1912 se KUNEŠ SONNTAG stal poslancem moravského sněmu a – což bylo z našeho hlediska velmi významné – posléze přisedícím (referentem) moravského zemského výboru, do jehož kompetence patřilo zemědělské školství a později i zemědělské výzkumnictví. („Bez Sonntagovy prá-

ce by dodnes na Moravě této školy nebylo“, píše očitý svědek událostí DR. EDVARD REICH ve Věstníku ČAZ, IV, 1928, 221–222). V popředí veřejného života se udržel i po vzniku samostatného státu: v letech 1918–1922 působil jako poslanec Národního shromáždění, 1919–1922 jako ministr financí a zásobování, od r. 1922 jako šéf anglo-československé banky, ale také jako jeden ze zakladatelů Československé akademie zemědělské (1924), její viceprezident atd.

Na přípravě návrhu se podstatným způsobem podílel odborný pracovník Zemského výzkumného ústavu zemědělského v Brně-Pisárkách, v letech 1927 až 1951 pak profesor pěstování rostlin a vedoucí katedry VŠZ Brno – i na mezinárodním fóru činný – ING. DR. FRANTIŠEK CHMELÁŘ (1891–1971).

Nebylo snadné přesvědčit rozhodující činitele i veřejnost, že takováto vysoká škola je pro Moravu potřebná a finančně únosná. Když se to podařilo, následovalo rozhodování, kde ji umístit. Zájem měla Olomouc: je ve středu vyspělé zemědělské oblasti, je dávným univerzitním městem s mnoha kulturními zařízeními. Jenže – toho času nemohla nabídnout ani provizorní budovy pro samotnou školu ani požadovaný velkostatek. V tom směru Brno, poučeno minulostí, bylo pružnější: nabídlo část ústavu pro nevidomé ve čtvrti Černá Pole. Jednalo se o reprezentativní budovu, dnešní Zemědělská I, postavenou v letech 1912–1915 moravským zemským výborem. Navíc v r. 1922 se tentýž zemský výbor rozhodl v jejím sousedství postavit druhou prostornou budovu (dnešní Zemědělská 3), a to jak pro formující se zemský výzkumný ústav zootechnický, tak pro ústav lesnického odboru VŠZ. (Stavba byla dokončena v r. 1924, vnitřní vybavování postupovalo v souvislosti s nedostatkem financí však velmi pozvolna.)

Zákon byl schválen, Brno dostalo přednost a tím skončila úvodní etapa práce. Leč uvést školu do života, to byla etapa nepochybně obtížnější. Přijatý zákon počítal s tím, že počátkem školního r. 1919/1920 bude zřízen hospodářský odbor (hospodářská fakulta), a to ihned o 4 ročnících (pravidla přechodu posluchačů tábořské hospodářské akademie na tuto, popřípadě pražskou vysokou školu, upravovala na témže zasedání Národního shromáždění přijatá rezoluce a následné pokyny). Lesnické oddělení, které prozatím bylo umístěno při zemědělském odboru české techniky v Praze, mělo být počátkem školního r. 1919/1920 k této škole přičleněno prvním až třetím ročníkem, v roce dalším měl být připojen ročník čtvrtý. Úplné vybavení školy se všemi ústavu, zejména demonstračním statkem, školním revírem a pokusnými poli, jakož i její konečné umístění ve vlastních účelných budovách, mělo být ukončeno do konce roku 1930!

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová

PRVNÍ TOVÁRNA NA VÝROBU HOSPODÁŘSKÝCH STROJŮ

na českém Západě – Jan Klotz, starší

Firma Jana Klotze staršího (8. 8. 1850 – 19. 2. 1922) by se dala charakterizovat jako první továrna na výrobu hospodářských strojů na českém Západě.

Dne 20. dubna 1875 bylo Janu Klotzovi, jako pětadvacetiletému, vydáno živnostenské oprávnění a v květnu 1881 byla firma zapsána do rejstříku firem. Od tohoto data firma zřejmě existovala. Klotz jako poměrně mladý se ujal správy rodinného majetku – kovodělné továrny na Poděbradské třídě v Plzni. Byla to jedna z nejstarších strojírén na Plzeňsku, ze které vyšla řada strojů nejrůznějšího druhu. Hlavním předmětem podnikání však byla už od počátku výroba rolnických strojů a náčiní.

Posledním majitelem plzeňské firmy byl Jan Klotz mladší. (Dne 4. října 1922 v dopoledních hodinách se po Plzni roznesla překvapující zvěst, že čtyřicetiletý továrník Jan Klotz spáchal ve svém bytě na Poděbradské třídě v Plzni sebevraždu. Večer před sebevraždou jako jindy podepisoval poštu a dával příkazy pro činnost a vedení podniku na další dva měsíce. Nebylo na něm patrné žádné vzrušení. Ani členové rodiny při večerní společnosti, se kterou se řadu hodin večer bavil obvyklým způsobem, na něm nic nepozorovali. Kolem půl šesté ráno zahlédla Klotze domovnice. Před půl osmou ráno jej našla jeho dcera před odchodem do školy mrtvého v koupelně. Oběsil se tam. Všechny oživovací pokusy byly už marné.) Věřitelé, kteří nepožívali předností podniku, přijali 45 % vyrovnání svých pohledávek. Aktiva firmy spočívala hlavně v nemovitostech, jež byly odhadnuty ve vyrovnávacím řízení. Už během jednání o vyrovnání, po změně vedoucí technické síly, se poměry továrny začaly zlepšit a byla naděje, že bude možno z výtěžku provozu řádně dodržovat splátky věřitelům, spokojivší se s již zmíněnou výší pohledávek.

V roce 1910 byla jednomu ze dvou synů, dipl. Ing. Gustavu Klotzovi (1882–1913), udělena prokura. V té době byl již Jan Klotz starší označován za plzeňského továrníka. Před první světovou válkou a za války byl důstojníkem dělostřelectva. V roce 1911 byla prokura Gustava Klotze zrušena a v r. 1920 byl jako majitel zapsán Jan Klotz mladší (1882 – 4. 10. 1922). Od té doby byl plnoprávným samovlastníkem firmy.

Podnik Jana Klotze mladšího stihl osud většiny menších průmyslových podniků, které se včas nedovedly modernizovat, ať už pro konzervativní myšlení svých vedoucích nebo pro nedostatek provozního kapitálu. Provoz vázl, upadal

a dostal se do finančních nesnází. Nezbylo nic jiného nežli požádat krajský soud v Plzni o povolení k vyrovnávacímu řízení, které bylo povoleno a potvrzeno. Jak konstatovaly dostupné prameny, podnik měl dostatek objednávek pro nejbližší dobu a získal i značnou objednávku pro pražský Radiojournal. I když všechny obtíže finančního rázu nebyly zlikvidovány, nikdo neobjasnil, proč továrník Jan Klotz mladší spáchal sebevraždu. Po zemřelém zůstala manželka a dcera, která po smrti otce odjela k příbuzným do Heidelbergu. Podnik byl dále veden v původním rozsahu.

Dne 29. dubna 1933 bylo zavedeno u firmy vyrovnávací řízení. Veškeré klíče, pokladna a obchodní knihy byly firmě zabaveny. Dne 25. listopadu 1933 bylo toto řízení ukončeno a firma mohla opět volně nakládat se svým majetkem. Dne 21. března 1950 bylo konstatováno, že firma zanikla a 11. května 1950 byl proveden výmaz firmy z rejstříku firem. Kdy a jak došlo k fyzickému zániku firmy nebylo možno zjistit. Poslední zápis o firmě je z 25. listopadu 1923. Na části pozemků Klotzovy továrny, přiléhajících až k řece Radbuze, měla být postavena nová budova policejního ředitelství. Tato okolnost podnítila bankovní dům Klauber k podání stížnosti na odhad soudních znalců, neboť se domníval, že obec tento pozemek musela koupit, neboť jej potřebovala, a že jej musela také dobře zaplatit. Městský stavební úřad však k tomu prohlašoval, že on sám také nesouhlasil s odhadní cenou pozemků a to proto, že je cena vysoká. Nebylo však jisto, zda budova policejního ředitelství byla stavěna na uvedeném místě.

V roce 1935 byly Klotzův podnik, budovy, pozemky atd. dány do dražby, aby byly alespoň částečně uspokojeny nároky věřitelů. Dražební řízení bylo zahájeno na žádost Občanské záložny v Plzni, která měla v podniku pohledávku v hodnotě asi čtvrt milionu Kč. Dražba byla nařízena na termín poloviny prosince 1934, ale jeden z věřitelů továrny, bankovní dům Klauber, prostřednictvím svého právního zástupce podal proti konání dražby protest z toho důvodu, že soudní znalci prý ocenili pozemky patřící továrně příliš nízkou. Soud jeho stížnosti vyhověl, dražba byla odložena a znalci provedli nový odhad pozemků.

Ing. Petr Novák, CSc., Praha

OBSAH

Pôdohospodárske poradenstvo	3
Nové GAEC budú platiť od r. 2010.....	4
Statková hnojiva v českej legislatíve a v dotačných pravidlech....	6
Analýza vzdelávacích potrieb	8
Naše zemědělské školství má co ukázat a nabídnout	10
Podzimní zasedání Asociace.....	12
Soutěž národních rozpočtů.....	14
AEDUCA 2009	15
Společnou cestou.....	17
Dvě výročí jedné školy.....	18
Škola nám – my praxi.....	19
Den zvířat – nejen pro ně, ale i o nich.....	20
Podbořany ve světě rekordů	20
Životní prostředí dělá školu.....	21
Mezinárodní setkání studentů v Německu.....	21
Liga zemědělských škol.....	21
Dostihy žáků ve Slušovicích.....	22
Dostihy ve Velké Chuchli	22
Náš úspěšný absolvent	23
Slavnosti s tradicí.....	23
Vzájemné poznávání – cesta ke spolupráci.....	24
Dobré jídlo, dobré pití prodlužují životy.....	25
Výstava Vzdělání a řemeslo	25
Den regionálních potravin.....	26
Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.	26
Svetový deň potravín 2009.....	27
Významné výročí MZLU Brno.....	27
První továrna na výrobu hospodářských strojů	29
Vzdělávání a řemeslo 2009	I–IV

REDAKČNÍ RADA

PaedDr. Mária **Benedikovičová**, MP SR Bratislava
Ing. Jaromír **Beneš**, Školní statek Opava
Mgr. Otakar **Březina**, Česká zemědělská akademie Humpolec
Ing. Mária **Debrecéniová**, PhD., Agroinštitút Nitra
Ing. Ludmila **Gočálová**, MZe ČR Praha
Ing. Petr **Hienl**, ÚZEI Praha
PhDr. Aleš **Hradečný**, MZe ČR Praha
Ing. Jiří **Husa**, CSc., IVP ČZU Praha
Ing. Zorka **Husová**, NÚOV Praha
Ing. Marcela **Chrenková**, SPU Nitra
Ing. Ludmila **Kováčiková**, Agroinštitút Nitra
Mgr. Peter **Lacina**, SPPK Bratislava
PhDr. Dana **Linhartová**, CSc., ICV MZLU Brno
Ing. Mária **Múdra**, ZSŠP Rakovice
Ing. Helena **Psoťová**, Úrad NSK Nitra
RNDr. Tomáš **Ratinger**, ÚZEI Praha
PaedDr. Anna **Sandanusová**, UKF Nitra
Ing. Václav **Stránský**, MZe ČR Praha

K ilustraci na obálce: Saffor – světlíce barvířská (Carthamus tinctorius)

Světlíce barvířská je jednoletá rostlina, která pravděpodobně z Egypta pochází, ale též v Německu často se nalézá. Její šafránovitě zbarvené úbory stojí jako štetka na kalichu jsou samotné. Poskytuje sličnou vysoce žlutou barvu obzvláště na hedvábí. Používá se také hodně, ale méně než pravý šafrán do směsí a takto ho falšuje. Barva, jež saffor dává, je sice krásná a živá, ale není pohříchu pravá a stálá. (Olej z nažek je příjemné chuti užívající se v potravinářství. Pokrutiny z oloupaných nažek jsou kvalitním krmivem.)

Převzato z **BERTUCH, F. J. – Bilderbuch zum Nutzen und Vernügen der Jugend. Wien (vydáno okolo 1860). Překlad původního textu často neodpovídá současným znalostem.**

CONTENTS

Agricultural extension services	
An opportunity also for secondary vocational schools	3
New GAEC will be applicable since 2010	4
Farmyard manure in Czech legislation	6
Analysis of educational requirements	8
The Czech agricultural education system has a lot to present and offer	10
Autumn meeting of the Association	12
Competition of national budgets	14
AEDUCA 2009	
To be seen and let other people know about oneself	15
Joint effort toward rural development	17
Two anniversaries of one school	18
The school educates us, we return it to practice	19
Animal Day, not only for animals but also about them	20
Podbořany in the world of records	20
Living environment tailors the school	21
International meeting of students in Germany	21
The league of agricultural schools	21
Horse races of students in Slušovice	22
Horse races in Velká Chuchle	22
A successful graduate from our school	23
Festivals of long tradition	23
Agriculture in the CR and USA – the State of Georgia	24
Good Food and Drink Make Lives Longer – an exhibition	25
The exhibition Education and Craft	25
Determination and evaluation of cereal diseases	26
Day of Regional Food Products	26
World Food Day 2009	27
Important anniversary of Mendel University of Agriculture and Forestry in Brno	27
The first factory for the manufacture of farm machines	29
The exhibition Education and Craft	I–IV

AEDUCA 2009 str. 15

DEN POTRAVIN str. 26

SETKÁNÍ STUDENTŮ str. 21

SPOLEČNOU CESTOU str. 17

ŠKOLA NÁM – MY PRAXI str. 19

Časopis vydávají

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Mánesova 75, 120 56 Praha 2

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZEI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 222 000 439, fax: 222 000 114, e-mail: krajickova.alena@uzei.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agoinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel.: 037/7721802, 107, fax: 037/7721742, e-mail: horvathova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Ing. Zuzana Horváthová

www.agronavigator.cz

Časopis vychází 10× ročně (září – červen), cena výtisku je 20 Kč, roční předplatné 200 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZEI Praha

47816 ISSN 0044-3875 (Print), ISSN 1803-8271 (Online)

DEN ZVÍŘAT – NEJEN PRO NĚ, ALE I O NICH str. 20

